

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวช่อทิพย์ ชุ่มโน

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

นางสาวช่อทิพย์ ชุ่มใน : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์มงคล ผ่องธนะสุภฎ์, 115 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545

โครงการกองทุนหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านจะมีวัตถุประสงค์คล้ายกัน คือ การทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงแก้ไข เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน รวมทั้งช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 พบว่าได้ปฏิบัติตามที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะฟื้นฟูและส่งเสริมความเข้มแข็งของหมู่บ้าน โดยการจัดสรรเงินให้เป็นกองทุนหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ช่วยให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม มีการสร้างรายได้ การสร้างอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทุกคนในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีและมีชีวิตที่เป็นสุข ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยตนเอง ตามคำกล่าวที่ว่า “เงินทุนหมุนเวียน กู้แล้วคืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ผู้อื่นได้กู้ต่อไป”

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

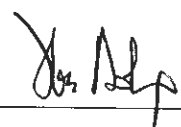
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

 (อาจารย์มงคล ผงชนสฤษฎ์)

กรรมการสอบ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญมงคล กลิ่นศรีสุข)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

 (รองศาสตราจารย์ทองพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ 12'3 เดือน ก.ธ. 2545 พ.ศ. 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จล่วงด้วยดี, ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิ

เช่น

- อาจารย์มงคล พงษ์ธนสถัญญ์ อาจารย์ที่ปรึกษา
- คุณกัญจรมน แสงทอง อาจารย์นิเทศ
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข ดร. พัฒนา กิตติอาษา และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- นายอำเภอเมือง พัฒนาการอำเภอ และ พัฒนาการประจำตำบลบ้านใหม่
- ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษา เป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

ช่อทิพย์ ชุ่มใน
สิงหาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
บทย่อภาษาไทย.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
หน้าอำนวยการ.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการ.....	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีดำเนินการ.....	3
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	5
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	7
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	7
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	8
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6.....	9
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6.....	11
7. หลักการประเมิน โครงการแบบซัพพอร์ทโมเดล.....	12
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	16
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	16
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	17
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ.....	18
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	24
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	29
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	29
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม.....	42
3. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์.....	48
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	52
1. สรุปผลการประเมิน.....	52
2. อภิปรายผล.....	55
3. ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	60
ภาคผนวก ก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี.....	61
ภาคผนวก ข ระเบียบกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6.....	103
ภาคผนวก ค รูปภาพกิจกรรมหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6.....	111
ประวัติผู้เขียน.....	115

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ลดค่าเงินบาทภายในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2541 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เกิดภาวะข้าวยากหามาแพง ประชาชนอดอยาก ไม่มีงานทำ รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น บริษัทและห้างร้านต่างพากันปิดกิจการลง ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันโดยการนำของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้จึงจัดให้มีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมในระดับรากหญ้า โดยมีสาระสำคัญประการหนึ่งว่า การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นรูปธรรมให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว ด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดปัญหาความยากจนและนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับประชาชนคนไทยโดยที่รัฐบาลเป็นผู้ลงทุนทางสังคมเป็นการสร้างและกระจายโอกาสให้แก่ชีวิตของประชาชน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้หมู่บ้านและชุมชนเกิดการรวมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและการบริหารจัดการการเงินกองทุนของตนเองเพื่อสร้างศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนภายในหมู่บ้านและชุมชนเมืองผู้พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

เมื่อหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับเงินจัดสรรจากทางรัฐบาลก็จะเริ่มดำเนินการปล่อยเงินกู้พิจารณาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อนำไปใช้จ่ายตามโครงการที่สมาชิกขอมมาและให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นเพื่อเป็นการประเมินตรวจสอบโครงการถึงความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นอย่างไร ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ เงินที่ได้รับการจัดสรรมานำไปใช้แล้วเกิดประโยชน์สามารถยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน

ได้มากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งวิเคราะห์ถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นจึงต้องมีกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งเกิดขึ้น คือ การประเมินโครงการเพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้และผลกระทบเมื่อมีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกิดขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. เพื่อศึกษาถึงความสามารถบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความยั่งยืน โดยเงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทยังคงอยู่
3. เพื่อศึกษาชุมชนมีความเข้มแข็ง สามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือ ร่วมใจ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุด
4. เพื่อศึกษาผู้นำที่มีศักยภาพในการบริหารงานและมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านเข้มแข็ง ไปด้วย และได้เรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน
5. เพื่อศึกษาการส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของตนเองและสร้างรายได้ของชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
6. เพื่อศึกษาประชาชนในหมู่บ้านเมื่อกู้เงินกองทุนหมู่บ้านไปลงทุนประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว

3. กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบแนวคิดทฤษฎีหรือต้นแบบทางความคิดที่ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ครั้งนี้ได้แก่ ต้นแบบแนวความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “ ชิพพ์ โมเดล ” ซึ่งเป็นแนวคิดรูปแบบของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam’s CIPP Model) โดยสตัฟเฟิลบีมได้กล่าวว่า การประเมิน เป็นขบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ ซึ่ง สตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท มีรายละเอียดดังนี้ (ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา 2545 : 90)

3.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของปัญหา

3.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินโครงการ

3.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาบกพร่องของการดำเนินการที่จะใช้ข้อมูลในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุงให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

3.4 การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยน โครงการ

4. วิธีดำเนินการ

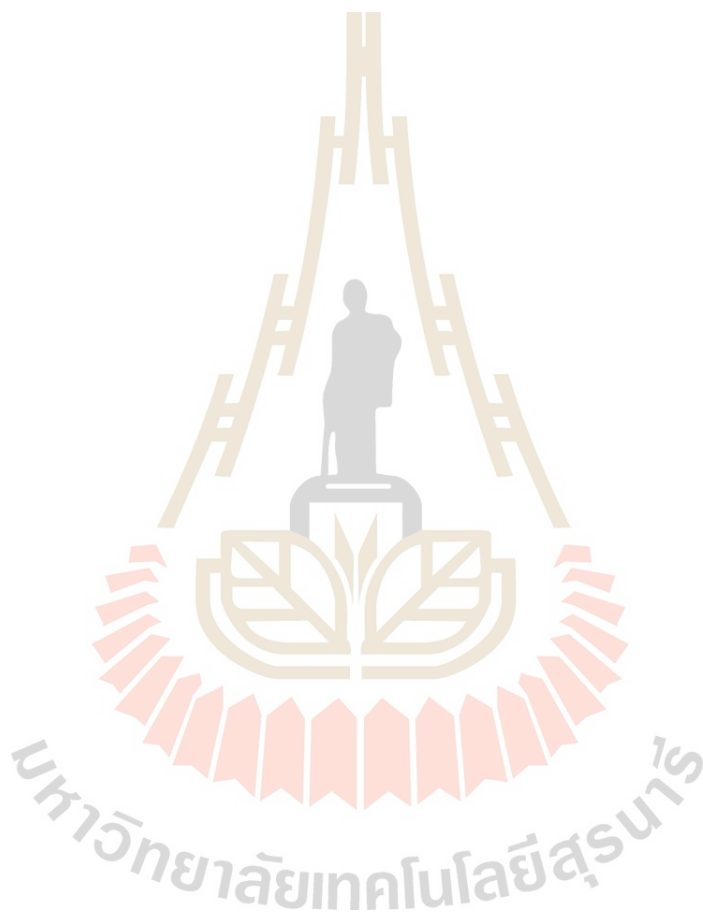
การดำเนินการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 4.1 ศึกษาทำความเข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของรัฐบาล
- 4.2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6
- 4.3 ประยุกต์แนวคิดของสตาร์ทอัพในการวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 พร้อมทั้งทำการกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
- 4.4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- 4.5 ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบ
- 4.6 สรุปผล ข้อเสนอแนะ เพื่อการจัดการกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ที่มีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6
2. ได้ทราบถึงความเข้มแข็งในการบริหารกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6
3. ประชาชนมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานจัดการและบริหารเงินกองทุนในหมู่บ้านด้วยตนเอง
4. เพื่อทราบว่าประชาชนในหมู่บ้านมีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

5. ได้ทราบการเกิดการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับครอบครัว สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ สามารถแบ่งเบาภาระดอกเบี้ยอันเกิดจากการกู้ยืมเงินของนายทุน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและหลักวิชาต่าง ๆ ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้นำมาเขียนในบทที่ 2 นี้ เป็นหลักวิชาและเอกสารที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ ได้ประมวลจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้จัดทำสารนิพนธ์ ได้นำเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านการประเมินที่นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้ มีความถูกต้องและสมเหตุสมผลในหลักวิชาการ ด้านเนื้อหาสาระและประเด็นเทคนิคการประเมินดังกล่าว มีดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. 2545

3. แบบคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6
7. หลักการประเมิน โครงการแบบชีพพ์โมเดล (CIPP Model)
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ศ.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุน 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ บริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

เวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย

1.2.1 กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการเป็นไปตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และวิธีการที่

หมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้

1.2.2 คุณสมบัติกรรมการตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

1.2.3 ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจ ในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการ

กองทุน

1.2.4 มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน

1.2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุน

1.2.6 สมาชิกมีการปฏิบัติตามระเบียบอย่างครบถ้วน

1.2.7 มีการเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก)

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารการเงินทุนของตนเอง

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก)

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบนี้ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หมวด 1 เป็นข้อความทั่วไป

หมวด 2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวด 3 คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

หมวด 4 คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับ

จังหวัด

หมวด 5 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

หมวด 6 กองทุนและสมาชิกกองทุน

หมวด 7 การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

หมวด 8 การทำบัญชีและการตรวจสอบ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. 2544

รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนนโยบาย และแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

2.1 ระเบียบกฤษฎีกาว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ระเบียบนี้เป็นการปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. กระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการ จัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

- 1.1 จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมจะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด
- 1.2 การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม
- 1.3 วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุน วันที่ 18 สิงหาคม 2544
2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนรวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริงของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น จำนวนประชากรในหมู่บ้าน, จำนวนครัวเรือน, อาชีพของประชากร, ผลผลิตของประชากร และรายได้เฉลี่ยของประชากร
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น
 - จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - วันที่มีการเลือกคณะกรรมการ
 - เงินทุนหมู่บ้าน
 - คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - รายชื่อของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
3. การเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - ระเบียบข้อบังคับ มีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้แล้วหรือไม่
 - วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ กำหนดขึ้น โดยใคร

4. ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- จำนวนกลุ่ม และองค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน
- ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีสมาชิกแล้ว
- จำนวนเงินที่สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในรูปของการถือหุ้น การออม ค่าธรรมเนียม เงินบริจาค และเงินให้เปล่า
- การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน หรือ ธกส.
- หมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความร่วมมือ หรือเชื่อมโยงในการพัฒนากับหมู่บ้านและชุมชน หรือเครือข่ายอื่นนอกหมู่บ้าน และชุมชนเมืองหรือไม่

5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้ง

หมู่บ้านสำโรง หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

2.1 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของกองทุนหมู่บ้าน

2.2 เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านกู้เงินเพื่อนำไปลงทุน ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ อุตสาหกรรมครัวเรือน พาณิชยกรรมและในกรณีฉุกเฉิน ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาท ต่อปี

2.3 เปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน สามารถซื้อหุ้นของกองทุนได้ (เพื่อเป็นการออมทรัพย์ของสมาชิก)

2.4 เพื่อนำดอกผลหรือประโยชน์ที่เกิดจากกองทุนจัดสวัสดิการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทุกคน

2.5 เสริมสร้างการพึ่งพาตนเองของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้เรียนรู้การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหา เสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน

3. แหล่งที่มาของกองทุน

3.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 1 ล้านบาท

- 3.2 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
- 3.3 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 3.4 เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 3.5 เงินค้ำหุ้น
- 3.6 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 3.7 เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- 4.1 เป็นผู้ที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้าน และอาศัยในหมู่บ้านติดต่อกันอย่างน้อย 1 ปี
- 4.2 เป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนได้
- 4.3 ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือสติฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- 4.4 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4.5 เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ
- 4.6 ไม่เป็นผู้ติดการพนันหรือสิ่งเสพติดต่าง ๆ
- 4.7 เป็นผู้รักความสามัคคี
- 4.8 ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านตำโรง หมู่ 6

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 5.1 ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- 5.2 ผู้ที่คุณสมบัติตามข้อ 4 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้ เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

5.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 4 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะภายในสามวัน นับจากที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 6.1 ตาย
- 6.2 ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- 6.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- 6.4 ย้ายทะเบียนบ้านออกจากบ้านตำโรง หมู่ 6

- 6.5 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน
- 6.6 เป็นบุคคลล้มละลาย
- 6.7 เป็นผู้ติดการพนัน หรือสิ่งอบายมุขและยาเสพติด (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)

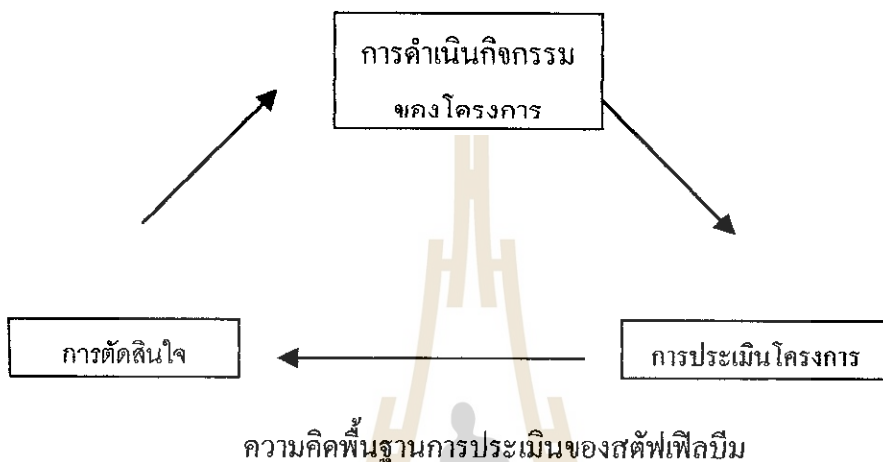
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. การขอกู้เงินเป็นรายบุคคลหรือขอกู้ในนามกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ต้องเสนอคำขอกู้พร้อมโครงการต่อคณะกรรมการกองทุน
2. ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้ในอวกวัตถุประสงค์ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที
3. การกู้เงินกองทุนจะต้องมีผู้ค้ำประกันอย่างน้อย 2 คน จากสมาชิกกองทุนหรือจากบุคคลภายในหมู่บ้าน หรือมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
4. ผู้กู้พิศัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย ผู้กู้และผู้ค้ำต้องร่วมกันรับผิดชอบในการชำระหนี้
5. ถ้าผู้กู้ประสงค์จะผ่อนชำระคืนพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายงวด ผู้กู้จะต้องส่งเงินภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป
6. ถ้าผู้กู้พิศัญญาไม่นำเงินส่งภายในกำหนด ผู้กู้จะต้องเสียค่าปรับวันละ 5 บาท
7. ให้สมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้เปิดบัญชีออมทรัพย์ธนาคารออมสิน สาขาสุรนารี แล้วนำสำเนาบัญชีและเลขที่บัญชียื่นต่อคณะกรรมการกองทุน โดยด่วน
8. ในการขอกู้แต่ละครั้งต้องไม่เกิน 20,000 บาท แต่ถ้าประสงค์จะกู้เงินเกินกว่าที่กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมัยวิสามัญลงมติให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้วงเงินไม่เกิน 50,000 บาท
9. ในกรณีที่ผู้กู้เงินกองทุนไปดำเนินการประสบปัญหาอันเกิดจากเหตุสุดวิสัยสามารถกู้เพิ่ม (ลูกฉิน) ได้โครงการละไม่เกิน 5,000 บาท
10. ในการทำสัญญาเงินกู้ทุกครั้ง ให้ประธานบริหารกองทุนและกรรมการฝ่ายเงินกู้ บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้ลงนามร่วมกัน (ดูรายละเอียดดูในภาคผนวก ก)

7. หลักการประเมินโครงการแบบซีพีพีโมเดล (CIPP Model)

การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกสำหรับการตัดสินใจโดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ

ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ
- ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศเพื่อนำเสนอผู้บริหาร

สตีฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบของการประเมิน ว่า รูปแบบการประเมินแบบซีพีพี (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่ประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการประเมินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อการพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่อง

ของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้ดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decision) เป็นการตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำมาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ สัมเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนอื่นทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้ง

เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้วหรือที่ชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภาระกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างอีกทางหนึ่ง และส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิดมีโอกาสกระทำได้อีกทั้งบัณฑิตได้มีการยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ สมควรให้สถาบันการศึกษาทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำหลักสูตร โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการตลาด รวมทั้งการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และผู้จบหลักสูตรจะได้รับ “ประกาศนียบัตรบัณฑิต” ซึ่งเป็นการ ประเมินบัณฑิตดังกล่าวทางนี้

การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องสร้างความรู้ การบริหารจัดการที่โปร่งใส การดำเนินงานเน้นสนับสนุนและช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนมากกว่ายึดกฎระเบียบตายตัว จึงต้องแก้ไขระเบียบที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ติดตามช่วยแก้ไขปัญหาแก่ชาวบ้าน การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่คณะกรรมการกองทุน การพัฒนาตัวชี้วัด การบริหารแบบโปร่งใส เพื่อให้คณะกรรมการกองทุน ทุกระดับมีแนวทางพัฒนาทั่วโลก ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการร่วมมือกับประชารัฐ ประชาคมทุกระดับร่วมเป็นกลไก ตรวจสอบ ให้กองทุนล้านบาทบริหารได้มีประสิทธิภาพเพื่อประชาชนจริง ๆ

ในส่วนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน ทำอย่างไรจะมีการช่วยเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งในการเป็นผู้นำให้มากขึ้น ด้วยการร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ จากนั้นก็จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มคน เช่น เรื่องการ

วิเคราะห์กิจกรรมที่แก้ปัญหาได้จริง การทำธุรกิจชุมชนเน้นเรื่องตลาด การเขียนโครงการและการวางแผนแบบมีส่วนร่วม การบริหารจัดการแบบโปร่งใสตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งแบบสันติวิธี การประชุมชาวบ้านแบบสร้างสรรค์เป็นต้น

ระยะเวลาการคืนทุนเงินกู้ของสมาชิก 1 ปี ตามระเบียบ อาจจะไม่เพียงพอสำหรับผู้กู้ยืมไปลงทุนที่ต้องใช้เวลาในการคืนทุนเกิน 1 ปี เช่น กู้ไปซื้อวัว 2-3 ตัว ทำสวน ซึ่ง 1 ปี ยังไม่เห็นผลจึงไม่สามารถคืนได้แน่นอน

เงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท อาจจะทำให้เงินกองทุนอื่น ๆ ได้รับความกระทบกรรมการกองทุนอื่น ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ไม่ต้องเปลี่ยนทุก 2 ปี อยู่ไปได้ตลอดแต่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีการจับสลากออกทุก 1 ปี แม้จะเป็นได้ถึง 2 สมัย แต่เกรงว่าอาจจะทำให้ขาดประสิทธิภาพที่ต่อเนื่อง

การจัดทำบัญชีเกรงว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ไม่พอ ถึงแม้จะผ่านการอบรมแล้วก็ยังไม่แน่ใจว่าจะทำได้เพราะรูปแบบเข้าใจยากและมีความแตกต่างกับบัญชีที่ทำอยู่มากมีช่องการลงบัญชีมากกว่า 10 ช่อง

สำหรับข้อเสนอแนะกรรมการกองทุนเป็นห่วงเรื่องการจัดทำบัญชี อาจเกิดการผิดพลาดได้เพราะรูปแบบและวิธีการลงบัญชีค่อนข้างมาก มีหลายช่อง ไม่เหมือนกับบัญชีเงินกองทุนที่มีอยู่แล้ว อยากจะให้มีการปรับรูปแบบวิธีการให้ง่ายต่อชาวบ้านที่ไม่ได้เรียนหนังสือมามาก เพราะส่วนใหญ่จะจบการศึกษาแค่ ป.4 พร้อมกันนี้น่าจะมีบัณฑิตอาสา หรือผู้ที่ทางราชการจ้างให้เข้ามาช่วยในเรื่องการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน รูปแบบของบัญชีน่าจะเป็นบัญชีของชาวบ้านที่คิดเอง เหมือนกับบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์ที่ทำอยู่ และไม่น่าจะต้องใช้ระบบบัญชีของกรมบัญชีกลางที่สำคัญการกำหนดแนวทางของกองทุนขัดแย้งกับการปฏิบัติจริง โดยการบอกให้ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง แต่มีหลายอย่างที่กำหนดให้ชาวบ้านทำ ดังนั้น อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนโดยจัดให้มีการประชุมหมู่บ้านที่ดำเนินการแล้ว มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

บทที่ 3

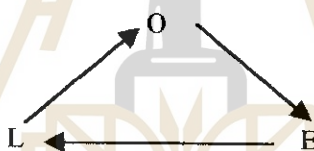
วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

เนื้อหาสำคัญของบทที่ 3 ผู้จัดทำสารนิพนธ์จะนำเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินการประเมินโครงการ เนื้อหาหลัก ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้ (1) วิธีการประเมินโครงการ (2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (3) ตัวแปรและตัวชี้วัด (4) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน (5) การเก็บรวบรวมข้อมูล (6) การวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดของหัวข้อย่อยแต่ละข้อจะปรากฏอย่างละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

1.1 แนวความคิดและรูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler's Crael Attainment Model)

เป็นแบบจำลองที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักในการประเมินความสำเร็จของโครงการ โดยการตรวจสอบผลิตผลของโครงการว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด

O : Objective

L : Leaning

E : Evaluation

ซึ่งกรอบความคิดของการประเมินในยุคใหม่ของไทเลอร์ จำแนกออกเป็น 6 ส่วน คือ

- 1.1 การประเมินจุดประสงค์
- 1.2 การประเมินแผนการเรียนรู้
- 1.3 การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ
- 1.4 การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ
- 1.5 การประเมินเพื่อ การศึกษา
- 1.6 การติดตามผลและการประเมินผลกระทบ

1.2 แนวคิดและรูปแบบการประเมินของ ครอนบาค (Cronbach's Evaluation Model)

เป็นการเก็บรวบรวมและการใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดโครงการทางด้านการศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แนวทางคือ

- 1.2.1 ศึกษากระบวนการ
- 1.2.2 การวัดศักยภาพของผู้เรียน
- 1.2.3 การวัดทัศนคติ
- 1.2.4 การติดตามผล

การประเมินโครงการไม่ควรประเมินเฉพาะจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เท่านั้นควรประเมินผลข้างเคียงของโครงการด้วย โดยเฉพาะการค้นหาข้อบกพร่องของโครงการเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 แนวคิดและรูปแบบการประเมินของ สกริพเวน (Scriven's Evaluation Model)

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการที่ต้องการประเมิน โดยมีกิจกรรมการเลือกเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล การกำหนดตัวชี้วัดและกำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมิน

- 1.3.1 การประเมินระหว่างดำเนินงาน
- 1.3.2 การประเมินผลรวม
- 1.3.3 การประเมินคุณค่าภายใน
- 1.3.4 การประเมินความคุ้มค่า

การประเมินโครงการนอกจากการประเมินตามวัตถุประสงค์แล้วยังต้องคัดเลือกข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งผลผลิตโดยตรงและผลกระทบอื่นๆ ที่เกิดจากการดำเนินโครงการเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โดยเน้นการวิเคราะห์ศักยภาพของหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ต.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา

กลุ่มประชากร คือ หมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ในชุมชนมีครัวเรือน 342 ครอบครัวย มีบ้าน 342 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 651 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกในชุมชนบางส่วนที่ใช้เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร ทำการศึกษาตามแบบรายงาน ตั้งแต่ บร.1-12 โดยกระบวนการสัมภาษณ์บุคคลตามที่ บร. ระบุไว้ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลจากพัฒนากรอำเภอ ซึ่งได้แก่ ข้อมูล กชช. 2 ค จปฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการศึกษานี้ ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ใช้แนวคิดของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (คู่มือการจัดเก็บข้อมูล บร.1-12. 2545) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 และทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างที่จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ ในพื้นที่ศึกษา ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีตัวแทนผู้ให้ข้อมูลที่จะใช้ในการประเมิน โดยภาพรวมของหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ต่อไป

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ผู้วิจัยแบ่งตัวแปรออกเป็น โดยยึดหน่วยระบบในการวิเคราะห์ โดยมีตัวแปรและตัวชี้วัดดังรายละเอียดตามแผนภูมิที่ 3.1

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประกอบด้วย 3 หน่วยระบบ ดังนี้คือ

1. หน่วยระบบ C คือ บริบทของหน่วยระบบ
2. หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
3. หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

ตัวชี้วัดที่จะประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 มีดังนี้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัว คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A (Context Indicator) คำว่า บริบท หมายถึง สภาพแวดล้อม ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 แบ่งเป็น 2 ระดับ

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การทำมาหากินของประชากร ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

- 1.1.1 ความยากจนของประเทศ
- 1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- 1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
- 1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
- 1.1.5 ความเคียดแค้นและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- 1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น ภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน การทำมาหากินของชาวบ้าน
ในหมู่บ้าน ตัวชี้วัดบริบทท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

1.2.2 เศรษฐกิจและสังคมทั้งหมู่บ้าน

1.2.3 วัฒนธรรมประเพณี

1.2.4 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ

1.2.5 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

2.1 นโยบายรัฐบาล ระเบียบ แนวทางปฏิบัติด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2.2 เงินกองทุน 1 ล้านบาท

2.3 คณะกรรมการกองทุน

2.4 การประชาสัมพันธ์

2.5 การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้าใจ

2.6 คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

3.1 การจัดทำระเบียบกองทุน

3.2 การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนกองทุน

3.3 ระบบบัญชีกองทุน

3.4 กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน

3.4.1 การรับสมัครสมาชิก

3.4.2 การฟื้นฟูสภาพการเป็นสมาชิก

3.4.3 ประเภทสมาชิก ได้แก่ รายบุคคล กลุ่มองค์กร

3.4.4 การทำทะเบียนสมาชิก

3.5 กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

3.5.1 ขั้นตอนการขอกู้

3.5.2 การคัดเลือกผู้กู้

3.5.3 การโอนเงินให้ผู้กู้

3.5.4 การรับชำระหนี้

3.6 การส่งเสริมการใช้เงินกู้

- 3.6.1 การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ
 - 3.6.2 การช่วยหาตลาด
 - 3.7 การตรวจสอบการใช้เงินกู้
 - 3.8 การจัดทำรายการและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน
 - 3.9 การจัดสรรผลประโยชน์
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่

- 4.1.1 จำนวนผู้กู้
- 4.1.2 ยอดเงินให้กู้
- 4.1.3 จำนวนสมาชิกกองทุน
- 4.1.4 จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด
- 4.1.5 ยอดเงินที่มีการชำระคืน

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact) ได้แก่

- 4.2.1 จำนวนผู้ที่ได้เงินกู้
- 4.2.2 จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
- 4.2.3 การขยายกิจการของผู้กู้
- 4.2.4 การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น

4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact) ได้แก่

- 4.3.1 ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน
- 4.3.2 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง
- 4.3.3 ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 4 ตัว คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การทำมาหากินของประชากร ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

- 1.1.1 ความยากจนของประเทศ

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (SMEs)

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

1.1.5 ความเชื่อคร่อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น ภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน การทำมาหากินของชาวบ้าน
ในหมู่บ้าน ตัวชี้วัดบริบทท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

1.2.2 เศรษฐกิจและสังคมทั้งหมู่บ้าน

1.2.3 วัฒนธรรมประเพณี

1.2.4 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ

1.2.5 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

1.3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว

1.3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ

1.3.3 หนี้สินของครอบครัว

1.3.4 อาชีพหลักของผู้กู้

1.3.5 รายได้ของครอบครัว

1.3.6 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ

1.3.7 สมาชิกในครอบครัว

1.3.8 สภาพความเป็นอยู่

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

2.1 จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ

2.2 จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้

2.3 วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ

2.4 สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ

2.5 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ

2.6 จำนวนแรงงาน

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 3.1 การดำเนินกิจการอย่างถูกวิธี
- 3.2 การหาตลาดที่ดี
- 3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี
- 3.4 การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน
- 3.5 การใช้จ่ายเงินกู้
- 3.6 การหาความรู้เพิ่มเติม

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่
 - 4.1.1 รายได้เป็นเงิน
 - 4.1.2 ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นถึงของ
- 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
 - 4.2.1 ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
 - 4.2.2 ผู้กู้ได้ดำเนินกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง
- 4.3 ผลกระทบโดยอ้อม (Indirect Impact)
 - 4.3.1 ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
 - 4.3.2 ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
 - 4.3.3 การกลับคืนถิ่นของประชาชน

ตัวชี้วัดการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้น มีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ใช้จ่ายนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น เงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดใช้จ่ายนำเข้าของระบบ A

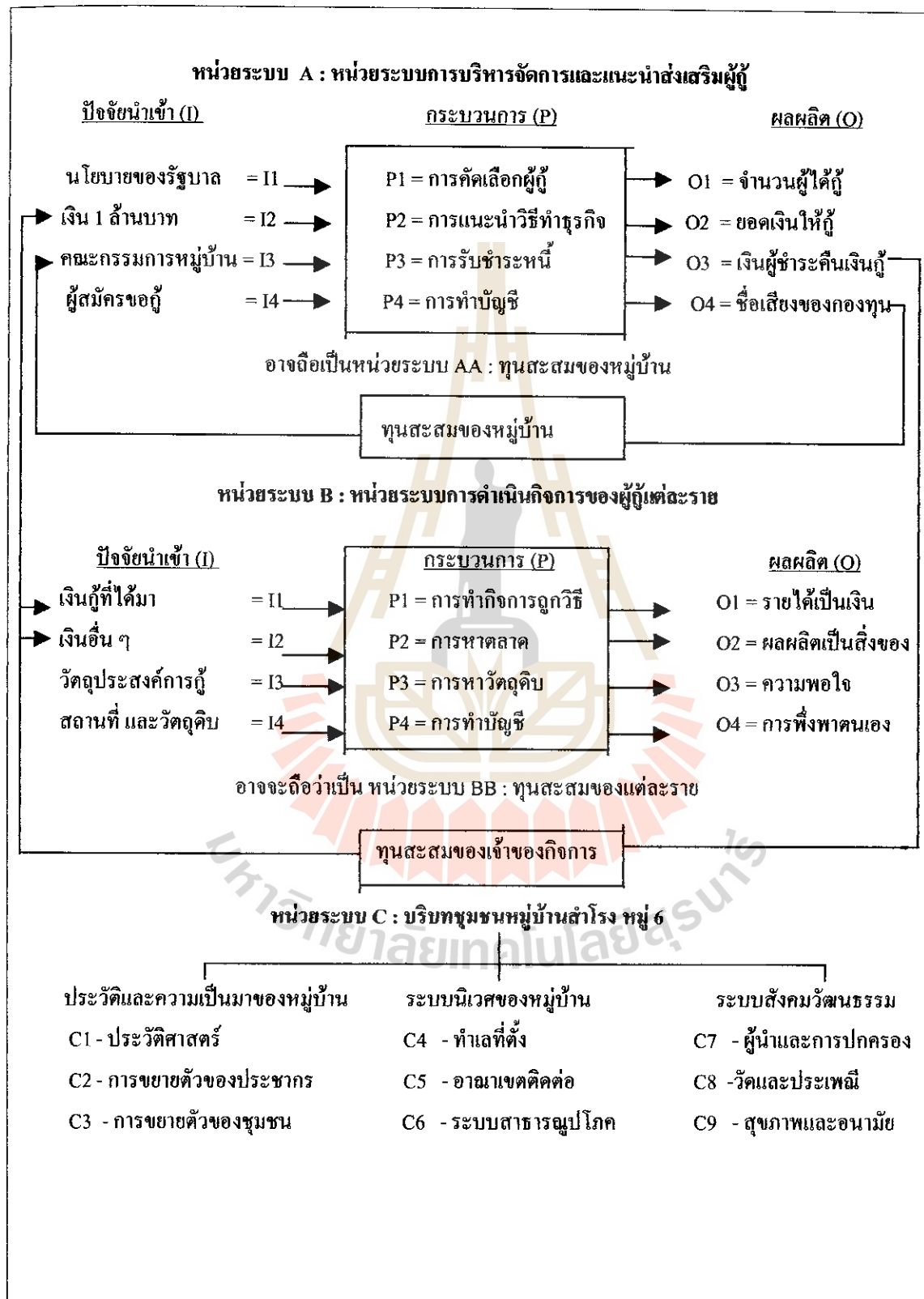
ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะ หน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นใช้จ่ายนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพื่อใช้ในการหาข้อมูล

1. บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนในหมู่บ้าน)
 - ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดเก็บไว้แล้ว คือ ข้อมูลมือสอง (Secondary Data) ได้แก่
 1. กชช 2 ค
 2. จปฐ.
 3. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลหมู่บ้าน
 4. แผนที่หมู่บ้าน
2. บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน
3. บร.3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน)
 - กลุ่มตัวอย่าง
 - กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
 - ผู้นำชุมชน
 - ประชาชนทั่วไปในชุมชน (ทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกของกองทุน)
4. บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
 - รวบรวมจากเอกสารของกองทุนและสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน
5. บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคม การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
6. บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคมกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
7. บร.7 (แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนคติของประชาชน)
8. บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ SMEs)

แผนภูมิที่ 3.1 แผนภาพแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปของ “ซิฟทีโมเดล”

9. บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์) โดยสุ่มตัวอย่าง 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน
10. บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณีของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน)
12. บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน) ในกระบวนการของ AIC ในการวิเคราะห์แผนแม่บทชุมชน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)

ในการดำเนินการ โครงการใด ๆ นั้น ผู้ปฏิบัติงาน โครงการจะต้องทราบว่าโครงการที่ตนรับผิดชอบจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งตัวชี้วัดจะมีทั้งในแง่แสดงถึงลักษณะในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

การกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 มีดังนี้

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์
3. ชุมชนยกย่องคนทำดี
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสดหาความรู้เพิ่ม
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน
8. ในชุมชนมีการรวมตัวตัวกลุ่มองค์กรประชาชน
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยประชุมหรือเสวนา
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน

ชน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ผู้วิจัยได้ใช้แหล่งข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคน เอกสาร วัตถุ หรือสถานการณ์ที่สามารถใช้ข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อใช้ตอบประเด็นคำถาม โดยจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์โครงการนั้น ๆ ซึ่งจำแนกแหล่งข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data Source) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ประเมินสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้โดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data Source) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ประเมินได้เลือกใช้ข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่มีผู้เก็บรวบรวมและสรุปผลไว้แล้ว อาทิ เอกสารหลักฐาน จดหมายเหตุ บันทึกร่างต่าง ๆ ซึ่งการนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลนี้ มาใช้จะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง และความเชื่อมั่นของข้อมูล ที่จะสามารถตอบคำถามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งแหล่งข้อมูลทั้งสองประเภทมีข้อดีและข้อบกพร่องแตกต่างกันไป กล่าวคือ ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิจะเป็นข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ และความต้องการใช้ข้อมูลของผู้ประเมิน อันเนื่องจากไม่ได้ถูกคัดทอนจากขอบเขตและการสรุปผล และการตีความหมายที่คาดเคลื่อนจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ แต่ถ้าเป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่มีความสะดวกรวดเร็ว และประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่า ดังนั้นการที่จะเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ จะต้องพิจารณาจากจุดประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ และมีความครอบคลุมทุกประเด็น ความถี่ข้อมูลที่นำมาใช้ตอบคำถามของประเด็นที่ต้องประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของตัวเลขแล้วสรุปผล โดยใช้ค่าสถิติ เพื่อที่จะนำค่าสถิติไปใช้ตอบคำถามในประเด็นที่ต้องการ

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เขียนบรรยายความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้ แล้วสรุปผล โดยการประมวลความคิดเห็นเป็นข้อความที่จะนำไปใช้อธิบายในประเด็นที่ต้องการ

ข้อมูลเชิงปริมาณ

แนวปฏิบัติของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. วิเคราะห์แบบสถิติ

คำว่า “สถิติ” (Statistics) จำแนกได้ 2 ความหมายคือ

1.1 สถิติ หมายถึง ข้อมูลหรือตัวเลขที่แทนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจทั้งที่เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ หรือ เหตุการณ์ โดยจะต้องเป็นข้อมูลในภาพรวมที่มีจำนวนมาก

1.2 สถิติ หมายถึง ศาสตร์หรือวิชาที่ว่าด้วยหลักการและวิธีการทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล หรือการนำเสนอข้อมูล และการแปลความหมายข้อมูล

2. สถิติที่ใช้บรรยายลักษณะของข้อมูล

สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) เป็นค่าสถิติที่แสดงลักษณะและแปลผลอย่าง

คลอบคลุมเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น โดยค่าสถิติที่ได้มีการนำเสนอมาใช้อย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

2.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นค่าสถิติที่แสดงจำนวน ในลักษณะของความถี่ของข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานการณ์ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกันอย่างง่าย ๆ โดยใช้ตารางนำเสนอ มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 พิจารณารายละเอียดของข้อมูลทั้งหมดเพื่อกำหนดประเด็นที่จะนำเสนอ

2.1.2 นำข้อมูลมาพิจารณาให้สอดคล้องกับประเด็น โดยใช้รอยขีด

2.1.3 นับจำนวน รอยขีดที่ได้เป็นจำนวน ไปใส่ในช่องความถี่

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นค่าสถิติพื้นฐานที่นำมาเปรียบเทียบกัน ที่แสดงว่า กลุ่มเป้าหมาย คิดเป็นเท่าไร โดยอาศัยฐานข้อมูลที่มีฐานข้อมูลเท่ากับ 100 หน่วย

2.3 การวัดค่ากลางของข้อมูล เป็นการคำนวณหาค่าสถิติที่เป็นตัวแทนของข้อมูลทั้งหมด เพื่อง่ายต่อการนำเสนอ และแปลความหมาย ค่ากลางของข้อมูลที่นิยมมาใช้มีดังนี้

2.3.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean : \bar{X}) เป็นค่ากลางที่เป็นตัวแทนของข้อมูล โดยการนำค่าของข้อมูลถูกตัวมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูล

2.3.2 ฐานนิยม (Mode : Mo) เป็นค่ากลางที่เป็นตัวแทนของข้อมูลที่มีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มเป้าหมาย โดยการแจกแจงความถี่ ถ้ากลุ่มใดมีความถี่มาก ก็แสดงว่ากลุ่มนั้นเป็นฐานนิยมของกลุ่มเป้าหมาย

2.3.3 มัชฐาน (Median : Mdn) เป็นค่ากลางที่เป็นตัวแทนของข้อมูลที่อยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูลทั้งหมดที่เรียงลำดับจากมากไปน้อยหรือน้อยไปมาก

2.4 การวัดการกระจายของข้อมูล เป็นค่าสถิติที่ใช้อธิบายลักษณะของข้อมูลแต่ละชุดมีความแตกต่างกันมากหรือน้อยเพียงใด ถ้าข้อมูลชุดใดมีค่าการวัดการกระจายมาก แสดงว่าข้อมูลในชุดนั้นมีความแตกต่างกันมากกว่าข้อมูลชุดที่มีค่าการวัดการกระจายน้อย ซึ่งค่าสถิติที่ใช้การวัดการกระจายที่นำมาใช้บ่อยที่สุด มีดังนี้

2.4.1 ค่าพิสัย (Range) เป็นค่าสถิติที่แสดงความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่มีค่าสูงสุด กับค่าต่ำสุด

2.4.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นค่าสถิติที่ได้จากการใช้ค่าความแตกต่างของข้อมูลแต่ละตัวกับค่าเฉลี่ยยกกำลังสอง แล้วนำมารวมกันกับการหาค่าเฉลี่ย โดยการหารด้วย $N-1$ หรือสามารถคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากคะแนนดิบ โดยไม่ต้องไปคำนวณค่าเฉลี่ยก่อน

3. สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างประชากร

3.1 การทดสอบความแตกต่างด้วย Z-test หรือ t-test เป็นค่าสถิติที่ใช้เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างประชากรกับค่าที่คาดหวัง หรือระหว่างประชากร 2 กลุ่ม

3.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างประชากรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยมีหลักการที่เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากรหลาย ๆ กลุ่มไปพร้อมกัน ครั้งเดียวอันจะช่วยทำให้ลดความคลาดเคลื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความที่เขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ หรือความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดอย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นข้อความที่ได้จากแบบสอบถามการบันทึกผลสัมฤทธิ์ หรือการสังเกต โดยการนำข้อมูลมาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้หลักของการตรรกะ เพื่อหาข้อสรุปของข้อมูลที่สามารถนำไปอธิบายในประเด็นที่ต้องการคำตอบได้อย่างชัดเจน

แนวปฏิบัติของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. การวิเคราะห์ประเด็นด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยการแจกแจงประเด็นที่ประเมินเป็นประเด็นย่อยหลาย ๆ ประเด็น
2. การจัดกลุ่มเชิงคุณภาพด้วยการจำแนกประเภทของสิ่งที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของ โครงการ
4. การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย/แผน งาน/โครงการที่ส่งเสริมให้ผู้ประเมินที่สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเหตุผลได้ถูกต้องตามสภาพของความเป็นจริง
4. การวิเคราะห์นโยบาย แนวคิด และความคิดเห็นของผู้บริหารโครงการ ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการจากโครงการหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของการประเมินโครงการ
5. การอนุมานวิเคราะห์ เป็นเทคนิคที่ช่วยในการวิเคราะห์สาเหตุและการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์ในการดำเนินของโครงการ

บทที่ 4

ผลการประเมินบริบทชุมชน

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

จากปัญหาความยากจนของประชาชนคือการไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนโดยเล็งเห็นว่าการแก้ไขปัญหานี้ได้ ต้องเริ่มที่ระดับฐานรากของประเทศจึงได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่น มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.1.2 นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ในช่วงปี 2544 – 2549 กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดทำแผนนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายรัฐบาล และบทบาทภารกิจของกระทรวงอุตสาหกรรมไว้ดังนี้
มาตรการเร่งด่วนระยะสั้น

1. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการจัดทำแผนปฏิบัติการ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แต่ละชุมชนได้นำภูมิปัญญาและศักยภาพของท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้า โดยกระทรวงอุตสาหกรรมจะร่วมสนับสนุนในด้านความรู้สมัยใหม่ เทคนิคการผลิตและการบริการจัดการ รวมทั้งการทำตลาด เพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยระบบร้านค้าเครือข่าย

2. ร่วมผลักดันการจัดตั้งธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กรวมทั้งแก้ไขปัญหาสภาพคล่องของภาคอุตสาหกรรมด้วยการปรับโครงสร้างการบริหารงานของบรรษัทด้วยการปรับโครงสร้างการบริหารของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) เน้นการเพิ่มเงินทุนหมุน

เวียนพร้อมกับการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ สนับสนุนการนำเครื่องจักรมาจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์ในการเพิ่มทุนทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการเดิม เพิ่มโอกาสทางเลือก ด้านแหล่งเงินให้ผู้ประกอบการใหม่อันจะช่วยสร้างและรักษาฐานการผลิต การจ้างงาน การสร้าง รายได้ และการส่งออก

3. ให้ความช่วยเหลือเพื่อลดต้นทุนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม โดยจัดบริการปรึกษา แนะนำเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต การบริหารจัดการ การลดต้นทุนพลังงาน การประหยัดพลังงาน และการใช้พลังงานทดแทน

4. สนับสนุนการแก้ไขปัญหา สภาพคล่องของภาคอุตสาหกรรม ด้วยการส่งเสริมการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรเพื่อให้สามารถใช้เป็นหลักทรัพย์ในการกู้ยืม ผลักดันความร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์เพื่อสนับสนุนสินเชื่อแก่ SMEs เร่งปรับโครงสร้างการบริการเพิ่มสาขาและเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์สินเชื่อพร้อมทั้งลดอัตราดอกเบี้ยของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรม ขนาดย่อม (บอย.)

5. เร่งรัดการปรับโครงสร้างภาษี เพื่อช่วยลดต้นทุนและข้อเสียเปรียบในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมไทย

6. ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วย โรงงานและมาตรฐานอุตสาหกรรมให้ทันสมัยเอื้อต่อการ ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม

7. เร่งรัดการดำเนินงานเพื่อปรับ โครงสร้างอุตสาหกรรมทั้งด้านการผลิต การจัดการและการตลาดให้บังเกิดผลอย่างแท้จริงและต่อเนื่อง

8. พัฒนาสมรรถนะบุคลากรและองค์กรภาครัฐและเอกชนด้านเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยภาคอุตสาหกรรม และด้านระบบการจัดการ ตามมาตรฐานสากล เช่น ISO 9000 , ISO 14000, ISO 18000 และ HACCP เป็นต้น เพื่อให้มีศักยภาพพร้อมรองรับการปรับตัวสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการราย ใหม่ ๆ ในธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กสำหรับเศรษฐกิจใหม่ที่ใช้ความรู้เป็นฐาน

9. กำหนดมาตรการบรรเทาผลกระทบและเตรียมความพร้อมรับการเปิดเสรีทางการค้าทั้ง จากข้อตกลง WTO AFTA และกลุ่มเศรษฐกิจอื่น ๆ รวมทั้งการค้า และการลงทุน และการ วิเคราะห์ผลกระทบตามข้อตกลงภายใต้กรอบข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศรวมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลด้านการค้า การลงทุน และการวิเคราะห์ผลกระทบตามข้อตกลงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

มาตรการระยะยาว

1. ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตในภาคอุตสาหกรรมและการส่งเสริมการลงทุนให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ โดยคำนึงทรัพยากรธรรมชาติ ทักษะฝีมือ ภูมิปัญญาไทย ศักยภาพในการผลิตและการตลาด และการใช้วัตถุดิบในประเทศให้สมดุลกับการพึ่งพาจากต่างประเทศ
2. เสริมสร้างให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน และเชื่อมโยงอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่จะก่อให้เกิดผลต่อเนื่องต่อการปรับปรุงโครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานของประเทศ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบเชื่อมโยงของอุตสาหกรรม
3. สร้างความแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีศักยภาพการพัฒนาและมีฐานความรู้ความชำนาญสูง โดยส่งเสริมให้ไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารและแปรรูปเกษตรอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพของโลก
4. พัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก ให้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศ โดยให้การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา รวมทั้งผลักดันให้เกิดเครือข่ายสารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตและการตลาด และส่งเสริมให้ SMEs ดำเนินกิจการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
5. ส่งเสริมบทบาทของสถาบันการเงิน รวมถึงสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของกองทุนร่วมทุน ตลอดจนระบบการค้ำประกันสินเชื่อ เพื่อพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กโดยจัดทำแผนพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กให้เข้าถึงแหล่งสินเชื่อ และเพิ่มปริมาณสินเชื่อ SMEs รายย่อยตามความจำเป็น
6. สนับสนุนและการกำหนดมาตรฐานเพิ่มมูลค่าเพิ่มสินค้าอุตสาหกรรมสนับสนุนเพิ่มผลผลิตภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตรวมภาคอุตสาหกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี รวมทั้งสร้างเครือข่ายและขบวนการเพื่อการพัฒนาปัจจัยหลักที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จในการเพิ่มผลผลิต เช่น พัฒนาศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น
7. สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในท้องถิ่นชุมชนและภูมิภาค ให้เกิดธุรกิจอุตสาหกรรม ที่มีระบบการจัดการที่เข้มแข็ง และนำไปสู่การพัฒนาตามระบบบริหารคุณภาพที่ยั่งยืน โดยพัฒนากลุ่มอาชีพในท้องถิ่นส่งเสริมการผลิตสินค้าไทย สร้างเครื่องหมายสินค้าท้องถิ่นรวมทั้งสนับสนุนการจัดระบบพื้นที่อุตสาหกรรม ในรูปของนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่มีศักยภาพจะ

พัฒนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศ โดยส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้เข้าไปตั้งโรงงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม

8. ส่งเสริมการรับช่วงและเชื่อมโยงการผลิตระหว่างกิจการอุตสาหกรรมในลักษณะของกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อให้มีการสนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกันและเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนที่เข้มแข็งกับธุรกิจอุตสาหกรรม ตลอดจนจัดตั้งกลุ่มอุตสาหกรรมที่สามารถแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกันได้และเป็นพันธมิตรกัน (Industrial Cluster)

9. กำกับดูแลสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงภัย และมีมลภาวะสูง สนับสนุนให้ย้ายไปยังเขตประกอบการอุตสาหกรรม โดยลดค่าของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม ให้ได้เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ตลอดจนส่งเสริมและผลักดันการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเน้นการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม เช่น ปรับปรุงมาตรฐานการจัดการมลพิษทางอากาศ ควบคุมคุณภาพอากาศให้สารมลพิษต่าง ๆ อยู่ในพิสัยมาตรฐาน บังคับให้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับกิจการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษและส่งเสริมการผลิตที่สะอาด รวมทั้งให้องค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมผ่านระบบการจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

10. พัฒนาระบบสารสนเทศสถานะอุตสาหกรรม และกฎระเบียบมาตรการทางการค้าและการส่งออก ให้เชื่อมโยงกันอย่างทั่วถึงระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค รวมถึงองค์กรที่เป็นกลไกบริหารส่วนระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบข้อมูลเตือนภัยและเป็นข้อมูลเพื่อการปรับตัวได้ทันสถานการณ์

11. เร่งรัดการจัดตั้งสถาบันอิสระ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในแต่ละสาขา ได้แก่ สถาบันผลิตภัณฑ์ไม้และเครื่องเรือน สถาบันยาและเคมีภัณฑ์ สถาบันอุตสาหกรรมเซรามิกส์ และสถาบันอุตสาหกรรมพลาสติก

12. ส่งเสริมและขยายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนต่างประเทศและประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเพื่อสร้างพันธมิตรทางการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ทั่วประเทศมีกระบวนการประเมินผลการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดการทำงานส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมของนายมนู เลียวไพโรจน์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดบทบาทหลักกระทรวงอุตสาหกรรมไว้ 4 ประการ คือ

1. ผลักดัน ประสาน สร้างสรรค์ และกำกับติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดให้สามารถทำงานตามนโยบายรัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวม

พัฒนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศ โดยส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้เข้าไปตั้งโรงงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม

8. ส่งเสริมการรับช่วงและเชื่อมโยงการผลิตระหว่างกิจการอุตสาหกรรมในลักษณะของกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อให้มีการสนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกันและเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนที่เข้มแข็งกับธุรกิจอุตสาหกรรม ตลอดจนจัดตั้งกลุ่มอุตสาหกรรมที่สามารถแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกันได้และเป็นพันธมิตรกัน (Industrial Cluster)

9. กำกับดูแลสถานประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงภัย และมีมลภาวะสูง สนับสนุนให้ย้ายไปยังเขตประกอบการอุตสาหกรรม โดยลดค่าของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม ให้ได้เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ตลอดจนส่งเสริมและผลักดันการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเน้นการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม เช่น ปรับปรุงมาตรฐานการจัดการมลพิษทางอากาศ ควบคุมคุณภาพอากาศให้สารมลพิษต่าง ๆ อยู่ในพิสัยมาตรฐาน บังคับให้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับกิจการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษและส่งเสริมการผลิตที่สะอาด รวมทั้งให้องค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลสถานประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมผ่านระบบการจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

10. พัฒนาระบบสารสนเทศสถานะอุตสาหกรรม และกฎระเบียบมาตรการทางการค้าและการส่งออก ให้เชื่อมโยงกันอย่างทั่วถึงระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค รวมถึงองค์กรที่เป็นกลไกบริหารส่วนระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบข้อมูลเตือนภัยและเป็นข้อมูลเพื่อการปรับตัวได้ทันสถานการณ์

11. เร่งรัดการจัดตั้งสถาบันอิสระ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในแต่ละสาขา ได้แก่ สถาบันผลิตภัณฑ์ไม้และเครื่องเรือน สถาบันยาและเคมีภัณฑ์ สถาบันอุตสาหกรรมเซรามิกส์ และสถาบันอุตสาหกรรมพลาสติก

12. ส่งเสริมและขยายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนต่างประเทศและประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเพื่อสร้างพันธมิตรทางการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ทั่วประเทศมีกระบวนการประเมินผลการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดการทำงานส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมของนายอนุ เลียวไพโรจน์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดบทบาทหลักกระทรวงอุตสาหกรรมไว้ 4 ประการ คือ

1. ผลักดัน ประสาน สร้างสรรค์ และกำกับติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดให้สามารถทำงานตามนโยบายรัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวม

2. ให้ข้อคิด ความเห็น และข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์สำหรับรัฐบาลและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริมพัฒนาที่เหมาะสมหรือแก้ปัญหาภาคอุตสาหกรรมได้อย่างสอดคล้องกับสภาวะการณ์

3. พัฒนาองค์ประกอบบุคลากร และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงและหน่วยงานในสังกัด ให้มีขีดความสามารถรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในยุค โลกาภิวัตน์

4. สร้างพันธมิตร “ร่วมกันคิด ช่วยกันทำงาน” กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

ในสภาวะที่เศรษฐกิจไทยตกต่ำจากผลพวงวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ และอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่อาจจะฟื้นตัว ภายใต้ยุคสมัยที่โลกจะเข้าสู่ปี 2000 ซึ่งเป็นยุคของการแข่งขันเสรี

ดังนั้น การเข้ารับตำแหน่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมครั้งนี้ นับว่าเป็นงานที่หนักและท้าทายเพราะภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นภาคการผลิตที่แท้จริงต่างประสบปัญหาจากผลกระทบวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ฉะนั้น งานการแก้ไข บรรเทาปัญหา และฟื้นฟูภาคอุตสาหกรรมให้ยืนหยัดอยู่รอด และเกิดความเข้มแข็งสามารถแข่งขันในโลก โลกาภิวัตน์ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการให้เกิดผลอย่างจริงจัง ซึ่งในเรื่องนี้ผมจึงได้พิจารณากำหนดยุทธศาสตร์การทำงานของกระทรวงอุตสาหกรรมไว้ 9 ข้อ ด้วยตัวอักษร S 9 ตัวหรือ เรียกว่า “ยุทธศาสตร์ 9S สร้างอุตสาหกรรมไทยก้าวไกลสู่ปี 2000”

ปัญหาการขาดดุลการค้า และภาระหนี้สินกับต่างประเทศ

ในปัจจุบันปัญหานี้มีลักษณะที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ทั้งนี้เนื่องจาก การใช้ขายเกินตัว เกินฐานะทางเศรษฐกิจของเรานั้นเอง เราส่งสินค้าจากต่างประเทศเข้ามามาก แต่ส่งออกสินค้าของเราไปขายยังต่างประเทศได้น้อย การขาดดุลการค้าจึงเป็นไปในอัตราสูงต่อเนื่องกันมาเป็นเวลานาน แม้ว่าทุกวันนี้รัฐบาลจะพยายามลดการขาดดุลการค้าลงบ้าง แต่ก็ยังขาดดุลอยู่ยิ่งมาก ส่วนภาระหนี้สินของประเทศนั้น ก็เนื่องมาจากการกู้เงินจากต่างประเทศ โดยยังไม่ก่อให้เกิดผลคุ้มค่าต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเท่าที่ควร ทั้งนี้ก็เพราะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง ทั้งมีภาระผูกพันมากมาย ทำให้การชำระหนี้เพิ่มพูน ขึ้นโดยลำดับ ส่งผลกระทบต่อฐานะดุลการชำระเงินและเสถียรภาพทางการเงินของประเทศด้วย

นางลักษณะ เทพสวัสดิ์, 2543 ได้แสดงทัศนะว่าการที่จะแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า และภาระหนี้สินของประเทศดังกล่าวนี้ ควรเน้นที่แนวทางพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยการลดการนำเข้าสินค้าประเภททุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศลง พร้อมกันนี้ก็ใช้แนวทางการส่งเสริมสินค้าของเรา ซึ่งมีคุณ

ภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศหากทำได้ก็จะคลี่คลายปัญหาการขาดดุลการค้า และภาระหนี้สินกับต่างประเทศได้มากทีเดียว

สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

เป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของคน แต่สภาพแวดล้อมที่ดี ที่คนเราปรารถนาและต้องการนั้น ในปัจจุบันได้ถูกทำลายลงด้วยฝีมือของมนุษย์ที่นับวันจะกลายเป็นปัญหาที่รุนแรงและส่งผลกระทบต่อเนื่องกันไปทั่วโลก ผลจากการพัฒนาที่ผ่านมาซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า สถานการณ์ของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของสภาพที่อยู่อาศัย ปัญหาคุณภาพของแหล่งน้ำ เสียง อากาศเป็นพิษ ป่าไม้เสื่อมโทรม การแย่งชิงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้ง ปัญหาอาชญากรรม การฉกชิงวิ่งราว และปัญหายาเสพติด ล้วนแล้วแต่เป็นตัวอย่างของปัญหาสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่ชัดเจนและนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นโดยปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวได้สร้างสมจึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ซึ่งหากไม่ร่วมมือกันเร่งแก้ไขสถานการณ์ให้สภาพแวดล้อมพลิกฟื้นกลับคืนสู่สภาวะที่ดีแล้ว สภาพสังคมที่เสื่อมถอยย่อมส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคมด้วยเช่นกัน

ความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2544 ได้แสดงทัศนะว่า การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในหลายทศวรรษที่ผ่านมา เป็นการพัฒนามีบางส่วนของแนวทางที่กล่าวไว้ว่าผลิตและสร้างผลกำไรให้แก่สังคมไทย ทำลายความเป็นชุมชนทั้งในชนบทและในเมืองให้ล่มสลายคนไร้ชุมชนและชุมชนที่มีอยู่ไม่สามารถรองรับชีวิตความต้องการของคนได้อีกต่อไป ซึ่งนำมาซึ่งผลพวงของปัญหามากมายตามมา ไม่ว่าจะเป็นเด็กเร่ร่อน ยาเสพติด อาชญากรรม ที่ค้ายาเสพติด ความผิดปกติทางจิตของผู้คน ฯลฯ

ชุมชนในชนบทมีความอ่อนแอและล่มสลาย เนื่องจากหนุ่มสาวในชนบทจำนวนมากต่างละทิ้งที่ทำงานทางการเกษตร เข้ามาแสวงหารายได้ที่ดีขึ้นด้วยการเป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือในภาคอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ ฯ และเมืองใหญ่ ๆ ขณะที่เกษตรกรที่เหลืออยู่กลับไร้พลังในการร่วมตัวในการพัฒนาชุมชนของตน อันเนื่องจากระบบเน้นการพึ่งพิงส่วนกลาง ยิ่งกว่านั้นการที่เกษตรกรได้รับการสนับสนุนให้เพาะปลูกพืชเพียงชนิดเดียวอย่างขาดความรอบคอบ เป็นเหตุให้เงินทุนของเกษตรกรหมดไปกับค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง อีกทั้งยังคงอยู่ภายใต้การกีดกันราคาของพ่อค้าคนกลาง และมีความเสี่ยงต่อราคาพืชผลที่ตกต่ำ เกษตรกรจำนวนไม่น้อยจึงมีหนี้สินที่ไม่สามารถผ่อนชำระได้ ซึ่งยังเป็นตัวเร่งให้ชุมชนในชนบทล่มสลายเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในยุคฟองสบู่ที่ผ่านมาราคาที่ดินได้รับการปั่นให้สูงอย่างขาดความยั่งยืน ในยุคนั้นมีเกษตรกรจำนวนไม่น้อยได้ขายที่ดินทำกินของตนให้แก่นาย

ทุนซึ่งนำไปสร้างเป็นสนามกอล์ฟ รีสอร์ท ฯลฯ ตัวอย่างเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ นับเป็นบาดแผลสำคัญของการล่มสลาย ชุมชนชนบทในช่วงที่ผ่านมา

ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

ศรีศักร วัลลิโภคม, 2543. ได้แสดงทัศนะว่า ทุกวันนี้สังคมไทยเดินห่างจากอดีตจนเกือบจะแกล้มไม่เห็นหลังเลย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมปรับตัวไม่ทัน และเกิดสภาพความถลำหลังทางวัฒนธรรมขึ้นเกือบทั่วทุกท้องถิ่น และทุกภูมิภาคของประเทศ แลและปรากฏการณ์ที่แลเห็นกันได้อย่างชัดเจนในขณะนี้ก็คือคนเป็นจำนวนมากในชนบทมั่งมีขึ้น อันเนื่องมาจากการขายที่ดิน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นคนจนมาเป็นคนรวยในชั่วพริบตาเดียว เงินที่ได้มาส่วนใหญ่ก็นำไปใช้ในสิ่งที่เกินสภาพความเป็นอยู่เดิม เช่น นำไปปลูกบ้าน ปลูกตึก ซื้อมอเตอร์ไซด์ เครื่องไฟฟ้า เครื่องแต่งกายที่ทันสมัยรวมทั้งการเที่ยวเตร่เพื่อหาความสำราญ ความต้องการในสิ่งที่กล่าวมานี้ อันเป็นผลมาจากค่านิยมเดิมในสังคมไทยที่เกี่ยวกับการมีหน้ามีตา เพื่อที่จะได้รับการยอมรับและการยกย่องทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญ โดยคนในชนบทส่วนใหญ่คือ คนรุ่นใหม่ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ลงมาจนถึงคนรุ่นหนุ่มสาว คนเหล่านี้ได้รับการเรียนรู้และรับรู้การเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองสมัยหลังเปลี่ยนระบอบการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบทางตะวันตก พร้อมกันกับการปลูกฝังและเพิ่มพูนค่านิยมในเรื่องความต้องการทางวัตถุและความเป็นปัจเจกบุคคลทุกเมื่อเชื่อวัน

แน่นอน สิ่งที่ทำให้คนไทยรุ่นใหม่ทุกวันนี้ห่างเหินจากอดีต และหันมารับของใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ จากภายนอกอย่างไม่หยุดยั้งก็คือ ค่านิยมในเรื่องการมีหน้า มีตา มีชื่อเสียงเกียรติยศเป็นสิ่งสำคัญ

การพัฒนาอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการปี 2545 - 2546

สำหรับแนวยุทธศาสตร์ของกระทรวงอุตสาหกรรมและกรอบงบประมาณปี 2545-2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุตสาหกรรมเคยกล่าวไว้ว่าที่ผ่านมาความสามารถในการแข่งขัน ของไทย ถือว่าลดลงประกอบกับ รมว. อุตสาหกรรมในอดีตจะถูกพิจารณาจากพรรคเล็ก ๆ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงไม่ได้รับการช่วยเหลือเต็มที่ ซึ่งการวางแผนในอนาคต จะต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีและซอฟต์แวร์แต่ต้องเลือกส่งเสริมเป็นตัว ๆ เพราะไทยมีศักยภาพเฉพาะด้าน พร้อมทั้งได้วางเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางแฟชั่น แห่งภูมิภาคเอเชีย

นอกจากนี้ การวางกรอบยุทธศาสตร์หลัก ๆ เรื่องการพัฒนาผู้ประกอบการการพัฒนาผลผลิตให้สามารถแข่งขันได้ รวมทั้งการนำวรรณกรรม เช่น เทคโนโลยีต่าง ๆ มาเพิ่มศักยภาพการผลิตพร้อมกันนี้ยังได้เน้นให้อื้ออำนาจต่อฐานของทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศซึ่งจะมีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง สถาบันอิสระ เช่น สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันจัดขึ้นตรงกับกระทรวงอุตสาหกรรม

กรรมเพื่ออบรมให้ความรู้กับผู้ประกอบการโดยวางนโยบายไว้ว่า 5 ปีข้างหน้า สถาบันอิสระเหล่านี้จะเลี้ยงตนเองได้

ภาพรวมทางด้านเศรษฐกิจในปี 2545 และ การช่วยเหลืออุตสาหกรรมรายสาขาเพื่อที่จะให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจและเป็นการเตรียมการในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2546 ที่จะมุ่งเน้นด้านภาระกิจหลักของแต่ละกระทรวง โดยในส่วนของอุตสาหกรรมได้มีการหารือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในการทำงบประมาณช่วยเหลืออุตสาหกรรมรายสาขา และมุ่งเน้นในการช่วยเหลือวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของอุตสาหกรรมไทยซึ่งถือได้ว่าเป็นการช่วยเหลืออุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการดำเนินการในปี 2545 และการดำเนินโครงการตามงบประมาณด้านเศรษฐกิจ 58,000 ล้านบาท

แผนงานหลักเพื่อการส่งเสริม SMEs

สำหรับความคืบหน้าการอนุมัติ โครงการตามแผนงานกระตุ้นเศรษฐกิจมีโครงการเร่งด่วนที่กระทรวงฯ และเสนอไปและได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการแผนงานด้านอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แล้วมีทั้งสิ้น 33 โครงการวงเงิน 5135 ล้านบาท จากยอดรวมเดิมที่ตั้งเป้าไว้ 8,000 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ยังมีโครงการที่เตรียมเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พิจารณาอีกหลายโครงการเช่น

โครงการขยายตลาดใหม่ จีน เอเชียใต้ และแอฟริกา ของกระทรวงพาณิชย์วงเงิน 970 ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาขีดความสามารถด้านการทดสอบเพื่อการส่งออกและทดแทนการนำเข้าของสำนักปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม วงเงิน 400 ล้านบาท โครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งธุรกิจค้าส่ง - ค้าปลีกของคนไทย (กู้อู๋ช่วยช่วยชาติ) ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) วงเงิน 375 ล้านบาท เป็นต้น

สำหรับการแก้ไขปัญหาของ SMEs รัฐบาลจะมุ่งเน้นในการหาทางแก้ไข 3 ปัญหาของเอสเอ็มอีเฉพาะด้านการเงินระดมสารพัดรูปแบบส่วนการพัฒนาผู้ประกอบการและให้ความรู้มีการประสานกว่า 60 หน่วยงาน ตั้งเป็นศูนย์บริการ เอสเอ็มอี ส่วนสถาบันเอสเอ็มอีพัฒนาฐานข้อมูลเพิ่มโอกาสการซื้อขายของเอสเอ็มอีตั้งเป้าหมายปีนี้จะช่วยเผยแพร่กว่า 100,000 ราย รัฐบาลได้กำหนดให้การส่งเสริม SMEs เป็นนโยบายหลักที่มีการสำคัญเร่งด่วนมากที่สุด โดยจะเห็นได้จากที่รัฐบาลได้มีการจัดสัมมนาในระดับชาติ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน เอสเอ็มอี และกำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกว่า 60 แห่ง มีการติดตามประเมินผลและเร่งรัดงานอย่างใกล้ชิด เพราะการส่งเสริมการพัฒนาเอสเอ็มอีนั้นจะช่วยให้เกิดความแข็งแกร่งแก่เศรษฐกิจไทย เพราะกิจการส่วนใหญ่ของประเทศกว่าร้อยละ 98 เป็น เอสเอ็มอี ในขณะที่มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมกว่าร้อยละ 80 เป็น เอสเอ็มอี อย่างไรก็ตามปัญหา

พื้นฐานของ เอสเอ็มอี นั้น แบ่งออกได้เป็น 3 เรื่องใหญ่ ได้แก่การขาดความรู้ทักษะทัศนคติและกระบวนการคิดทางการบริหารทางธุรกิจและเทคโนโลยี การขาดหรือไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ในส่วนของเงินทุนกระทรวงอุตสาหกรรมได้ร่วมกับกระทรวงการคลังใช้เครื่องมือทางการเงินหลายประเภทเข้ามาช่วยเหลือ เช่น การจัดสรรสินเชื่อสำหรับ เอสเอ็มอี ผ่านสถาบันการเงินของรัฐ รวมทั้งบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ไอเอฟซีที) การสร้างข้อตกลงร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ในการอำนวยความสะดวก เอสเอ็มอี การจัดสรรเงินกู้รายย่อยให้แก่ เอสเอ็มอี โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม การยกระดับ บอย. เป็นธนาคารเพื่อการพัฒนา เอสเอ็มอี เพื่อให้ขอบเขตการให้บริการ เอสเอ็มอี ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีเงินหรือร่วมลงทุนเฉพาะกิจอีกจำนวนมาก เช่น เงินทุนเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีแห่งชาติ

ส่วนในด้านการพัฒนาผู้ประกอบการและการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการลงทุนทำธุรกิจเอสเอ็มอีในขณะที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการหลายโครงการ เช่น โครงการชูปชีวิตเศรษฐกิจไทย ซึ่งมุ่งได้คำปรึกษาแนะนำเพื่อการแก้ไขปัญหาและยกระดับการบริหารจัดการและเทคโนโลยีของธุรกิจ 2,600 ราย และการดำเนินการของสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือสถาบันเอสเอ็มอี ที่ได้ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอีก 11 แห่งทั่วประเทศในการพัฒนาระดับ เอสเอ็มอี โดยในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา สถาบัน เอสเอ็มอี ได้จัดฝึกอบรม เอสเอ็มอี ไปแล้วกว่า 40,000 ราย และได้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ เอสเอ็มอี ไปแล้วกว่า 2,700 ราย และขณะนี้สถาบันกำลังพัฒนาบริการข้อมูล เพื่อสร้างโอกาสในการซื้อขายสินค้าและบริการของเอสเอ็มอี โดยปีนี้มีเป้าหมายสินค้าและบริการที่จะช่วยเผยแพร่ 100,000 รายการ และยังมีข้อมูลความรู้ทางธุรกิจ เอสเอ็มอี สามารถสอบถามได้อีก 10,000 รายการ

นอกจากนี้สถาบัน เอสเอ็มอี ได้ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมสร้าง “ศูนย์บริการ เอสเอ็มอี” เพื่อเป็นที่พึ่งพาของ เอสเอ็มอี ที่สามารถเชื่อมข้อมูลไปยังหน่วยงานที่จะให้ความช่วยเหลือ เอสเอ็มอีกว่า 60 หน่วยงาน

1.2 บริบทท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

ศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมือสอง (Secondary Data) ได้แก่

1. กชช 2
2. จปฐ.

3. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลหมู่บ้าน
4. แผนที่หมู่บ้าน
5. แผนพัฒนาตำบล 5 ปีและรายปี

บ้านลำโรง หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประชากรส่วนใหญ่มาจากบ้านภูเขาลาด เดิมชื่อบ้านลำโรงเหนือ ซึ่งอาศัยอยู่กันมานานกว่า 100 ปี เนื่องจากมีประชากรหนาแน่นเพิ่มมากขึ้น จึงแยกตัวออกมาตั้งหมู่บ้านใหม่ ชื่อหมู่บ้านลำโรง แต่เดิมสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นป่า ถนนลูกรัง ปัจจุบันป่าที่เคยมีในอดีตได้หมดไป และอาชีพดั้งเดิมของราษฎรที่ย้ายถิ่นฐานส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ, รับจ้าง, ทำสวนหมาก, สวนมะพร้าวและสวนกล้วย ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปาหมู่บ้าน โรงเรียน ตั้งแต่ พ.ศ. 2509 และในปัจจุบันหมู่บ้านลำโรง เป็นบ้านจัดสรร มีประชากรอาศัยอยู่ 342 ครัวเรือน และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง และค้าขาย

1.2.2 การขยายตัวของประชากร

จำนวนประชากรของหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ตั้งแต่อดีตไม่มีการบันทึกเอาไว้ แต่ปัจจุบันนี้ได้มีการบันทึกเอาไว้ จึงขอนำเสนอข้อมูลในเรื่องการขยายตัวของประชากรในปัจจุบันคือ

ปี พ.ศ. 2544 จำนวนประชากร 651 คน ชาย 337 คน หญิง 314 คน

ตารางการขยายตัวของประชากร ปี พ.ศ.2544

ประชากร	จำนวน (คน)
1 วัน - 3 ปี	16
3 ปี - 6 ปี	25
6 ปี - 12 ปี	41
12 ปี - 14 ปี	34
15 ปี - 18 ปี	43
18 ปี - 50 ปี	301
50 ปี - 60 ปี	51
60 ปีขึ้นไป	95

1.2.3 สภาพภูมิอากาศ

โดยทั่วไปอยู่ภายใต้มรสุมที่พัดผ่านประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมตะวันออกเฉียง

เหนือในฤดูหนาว เรียกว่า มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ จะพัดอยู่ในช่วงฤดูฝนทำให้สภาพอากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกอยู่ทั่วไป

จากปฏิทินแสดงภูมิอากาศอธิบายได้ว่า ฤดูฝนจะเริ่มจากเดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนตุลาคม ก็จะเริ่มหมดฝนเข้าสู่ฤดูหนาวไปจนถึงเดือน 3 ส่วนในเดือน 7 จะเป็นฤดูร้อน ซึ่งพอจะแยกรายละเอียดแต่ละฤดูได้ดังต่อไปนี้

ฤดูหนาว	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 24.2 องศาเซลเซียส
	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 22.4 องศาเซลเซียส
ฤดูร้อน	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 28.9 องศาเซลเซียส
	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 27.9 องศาเซลเซียส
ฤดูฝน	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 38.2 องศาเซลเซียส
	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 30.1 องศาเซลเซียส

1.2.4 ภาษา

ชาวบ้านสำโรงใช้ภาษาโคราชในการสื่อสารกัน โดยมักจะมีคำต่อท้ายคำพูดเสมอว่า “ดา” “เบ็ง” “นี่” “เด่” แต่ปัจจุบันในหมู่บ้านไม่ค่อยได้พูดกันแล้วเนื่องจากได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น จึงใช้ภาษากลาง แต่คนรุ่นเก่า ๆ ยังใช้ภาษาโคราชเหมือนเดิม

1.2.5 ลักษณะชุมชน

โดยทั่วไปแล้วชาวบ้านสำโรง หมู่ 6 จะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม และเป็นบ้านจัดสรรเกือบทั้งหมด

1.2.6 ระบบนิเวศชุมชน

บ้านสำโรงตั้งอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนครัวเรือน 342 ครัวเรือน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดกับบ้านสำโรง หมู่ 9
ทิศตะวันออก	ติดกับสถานีรถไฟภูเขาตลาด
ทิศใต้	ติดกับบ้านปรางทอง
ทิศตะวันตก	ติดกับบ้านภูเขาตลาด หมู่ 5

1.2.7 ระบบสาธารณูปโภค

ระบบประปา

ประปาที่ใช้ภายในหมู่บ้านมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 เป็นประปาของส่วนบุคคล

ระบบไฟฟ้า

ชาวบ้านในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้กันทุกหลังคาเรือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509

เส้นทางคมนาคม

ถนนภายในหมู่บ้านแต่ก่อนเป็นลูกรัง ต่อมามีการพัฒนาเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กของ อบต. เข้ามาเมื่อปี พ.ศ. 2543

1.2.8 ระบบสังคมวัฒนธรรม

ระบบเครือญาติ

จากการทำงานให้หมู่บ้านจะสังเกตได้ว่าในแต่ละครัวเรือนจะมีความผูกพันทางสายเลือด ในลักษณะการอยู่ร่วมกันของญาติพี่น้อง พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิงที่แต่งงานกันไปแล้วจะมาอาศัยกันอยู่ในบ้านเดียวกัน ในกรณีที่ไม่มีบ้านเป็นของตนเองแต่ถ้าใครจะแยกครอบครัวหรือขยายครอบครัวจะกระทำในพื้นที่ในเขตบ้านตนเอง จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการขยายจำนวนครัวเรือนของหมู่บ้านในปัจจุบันก็ได้

ผู้นำและการเมืองการปกครอง

ในหมู่บ้านตำโงมีการปกครองเหมือนหมู่บ้านทั่ว ๆ ไป คือ มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีผู้ใหญ่บ้านเป็นประมุขของหมู่บ้าน และมีหน่วยงาน อบต. เข้ามาช่วยเหลือและรับผิดชอบ มีหน่วยงานราชการเข้ามาดูแลในเรื่องของการพัฒนาอาชีพ คือ พัฒนาการประจำตำบล

1.2.9 เศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจหมู่บ้านตำโง มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 80,000 บาทต่อปี อาชีพหลัก คือ รับราชการ และอาชีพรองของชุมชน คือ การรับจ้างทั่วไป

1.2.10 ประเพณี

ชาวบ้านจะยึดถือปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีที่มีความสัมพันธ์กับสังคมโคราชมากมาย จากประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานของการก่อตั้งเป็นเมือง ประเพณีต่าง ๆ จึงถูกถ่ายทอดต่อกันมาอย่างไม่ขาดสายและยังคงรักษาไว้ตราบนานทุกวันนี้ เช่น ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเข้าพรรษา ประเพณีลอยกระทง และประเพณีวันขึ้นปีใหม่

1.2.11 โรงเรียนและการศึกษา

ในหมู่บ้านตำโงมีโรงเรียนศูนย์คนตาบอด 1 แห่ง ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2526 มีครูที่สอนการศึกษาสาขาต่าง ๆ ดังนี้

วิชาเอกภาษาอังกฤษ	จำนวน	5	คน
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ	จำนวน	3	คน

วิชาเอกการโรงแรม	จำนวน	1	คน
วิชาเอกโสตทัศนศึกษา	จำนวน	1	คน
วิชาเอกบริหาร	จำนวน	1	คน
วิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา	จำนวน	1	คน
วิชาเอกนโยบายรัฐประศาสนศาสตร์	จำนวน	1	คน
วิชาเอกอื่น ๆ	จำนวน	3	คน
รวม	จำนวน	16	คน

จำนวนนักเรียนในระดับอนุบาลและประถมศึกษา แยกได้ดังนี้

ชั้นอนุบาล 1	จำนวนนักเรียน	12	คน
ชั้นอนุบาล 2	จำนวนนักเรียน	10	คน
ชั้น ป. 1	จำนวนนักเรียน	9	คน
ชั้น ป. 2	จำนวนนักเรียน	4	คน
ชั้น ป. 3	จำนวนนักเรียน	10	คน
ชั้น ป. 4	จำนวนนักเรียน	5	คน
ชั้น ป. 5	จำนวนนักเรียน	4	คน
ชั้น ป. 6	จำนวนนักเรียน	7	คน
ระดับมัธยมศึกษา			
ชั้น ม.1	จำนวนนักเรียน	5	คน
ชั้น ม.2	จำนวนนักเรียน	3	คน
ชั้น ม.3	จำนวนนักเรียน	6	คน
ชั้น ม.4	จำนวนนักเรียน	3	คน
ชั้น ม.5	จำนวนนักเรียน	7	คน
ชั้น ม.6	จำนวนนักเรียน	2	คน

1.2.12 สุขภาพอนามัย

ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา คนในหมู่บ้านได้รับบริการและมีการดูแลสุขภาพอนามัยในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการรักษาพยาบาล เมื่อมีการเจ็บป่วยเล็กน้อยชาวบ้านส่วนมากจะรักษาพยาบาลจาก อสม. หมอชาวบ้าน และศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน และอนามัยศรีษะละเลิง เมื่อมีการเจ็บป่วยอย่างรุนแรงชาวบ้านจะสามารถไปรับการรักษาได้จากโรงพยาบาลมหาราชนครในตัวจังหวัด และการเจ็บป่วยที่พบส่วนมากจะเป็นการเจ็บป่วยตามฤดูกาล เช่น โรคอุจจาระร่วง และไข้หวัดใหญ่

2.ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 โดยภาพรวมมีดังนี้

2.1 ผลกระทบต่อหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

2.1.1.1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

เมืองแห่งชาติ เป็นโครงการที่กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจเกิดความเข้มแข็ง ดังนั้น การที่จะพัฒนาประเทศจะต้องเข้าถึงหมู่บ้านหรือชุมชน ที่ส่วนมากประชากรเหล่านี้จะมีความสามารถแต่ไม่มีโอกาสแสดงออก เมื่อรัฐบาลเล็งเห็นถึงจุดนี้จึงเกิด โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติขึ้น และเมื่อเงินกองทุน 1 ล้านบาท ลงมาถึงทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ ซึ่งหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ก็ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนนี้ลงมา และประชาชนส่วนมาก ก็ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนและกฎระเบียบของกองทุน แต่หลังจากมีการดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง ประชาชนในหมู่บ้านก็มีความเข้าใจมากขึ้น

2.1.1.2 เงิน 1 ล้านบาท เมื่อเงินกองทุนตกลงมาทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ

หมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ได้รับเงินโอนเข้าบัญชีหมู่บ้านเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2544 ทางคณะกรรมการได้ทำการปล่อยเงินกองทุนให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน ได้กู้เงินไปตามนโยบายของรัฐบาล

2.1.1.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน ในหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ดำเนินบ้านใหม่ มี

การจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการ ได้มาจากการลงมติของสมาชิกกองทุน มีคณะกรรมการทั้งหมด 15 คน มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงาน เพื่อให้มีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.1.4 การจัดเวทีประชาคมตำบล เป็นเวทีสะท้อนความคิดเห็นและแนว

ทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของกองทุน โดยประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุน ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในตำบล

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

เป็นการประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2.1.2.1 กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน ในการปล่อยเงินกู้ให้กับผู้กู้แต่ละ

ราย ผู้ที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้ ก็จะนำเงินไปดำเนินการตามโครงการที่ตนเองเสนอเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น ข้อเสีย คือ ถ้ามีการนัดประชาคมหมู่บ้านเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุมัติเงินกู้ ชาวบ้านไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม

2.1.2.2 กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ถือว่าอยู่ในขั้นดี เพราะเหรียญกษาปณ์ของกองทุนหมู่บ้านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีพอสมควร และสามารถที่จะแนะนำการทำบัญชีให้กับคณะกรรมการท่านอื่นเข้าใจได้

2.1.2.3 อื่น ๆ เกี่ยวกับกระบวนการของหน่วยระบบ A คือ พิจารณาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 พบว่า ข้อบกพร่องของการอนุมัติเงินกู้ของหมู่บ้าน คือ คณะกรรมการจะไม่ให้ผู้กู้ที่มีความยากจนและสถานะทางการเงินที่ไม่ดีกู้ เพราะกลัวเงินสูญ ที่สำคัญคือไม่มีสมาชิกคนไหนจะเซ็นค้ำประกันให้ ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านได้รับเงินไม่ทั่วถึง ส่วนมากคณะกรรมการก็จะอนุมัติเงินกู้ให้กับเครือญาติของตนเองตามวงเงินกู้

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1.3.1 ผลโดยตรง พบว่า ปัจจุบันหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ตำบลบ้านใหม่ ได้ปล่อยเงินกู้มาเป็นระยะเวลา 9 เดือน ทางกองทุนได้ปล่อยเงินกู้ไปเป็นจำนวน 70 ราย แต่ในจำนวนผู้ขอกู้บางรายนั้น คณะกรรมการไม่ปล่อยให้กู้ตามจำนวนเต็มของผู้ยื่นคำขอกู้มา

2.1.3.2 ผลกระทบโดยตรง พบว่า

1. การที่คณะกรรมการปล่อยให้ผู้กู้ กู้ได้ไม่เต็มตามจำนวนที่ขอกู้ทำให้ผู้กู้เกิดความไม่พอใจ

2. ทำให้ผู้กู้ขยายกิจการหรือเป็นการทำให้กิจการของผู้กู้มีความเจริญยิ่งขึ้น

3. ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านมีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.1.3.3 ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า

1. กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งมากขึ้น เพราะสมาชิกผู้กู้สามารถนำเงินไปลงทุนทำให้เกิดรายได้ และมีความสามารถที่จะนำเงินนั้นมาชำระคืนได้ ทำให้เงินสะสมในกองทุนไม่สูญเปล่า

2. ทำให้สมาชิกภายในหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการได้เข้าใจในระบบการทำงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการว่าทำอย่างไรจะทำให้กองทุนมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

3. ทำให้หมู่บ้านมีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้กับหมู่บ้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการทำธุรกิจใหม่ ๆ หรือหาการตลาดเพื่อขยายธุรกิจของตนเอง

4. ทำให้สมาชิกภายในหมู่บ้านเกิดความไม่พอใจคณะกรรมการในการชอกู้เงิน โดยไม่ได้รับเต็มจำนวนที่ทำเรื่องกู้เพราะคิดว่าคณะกรรมการจะให้กับญาติพี่น้องของตนเองเต็มจำนวนที่ชอกู้

ในตารางการประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ แบ่งตามจำนวนผู้กู้แต่ละงวด งวดที่ 1 จำนวนผู้กู้ 48 ราย เป็นเงิน 663,000 บาท งวดที่ 2 จำนวนผู้กู้ 12 ราย เป็นเงิน 175,000 บาท งวดที่ 3 จำนวนผู้กู้ 4 ราย เป็นเงิน 65,000 บาท งวดที่ 4 จำนวนผู้กู้ 3 ราย เป็นเงิน 40,000 บาท งวดที่ 5 จำนวนผู้กู้ 3 ราย เป็นเงิน 55,000 บาท รวมจำนวนผู้กู้ทั้งสิ้น 70 ราย เป็นเงิน 998,000 บาท ดังตารางต่อไปนี้

ตารางรายชื่อผู้กู้เงิน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงิน (บาท)
1	นางอุไร มณีมูล	20,000
2	นางสุธี เนยคอน	15,000
3	นางสอิ่ง สุขจิตต์	15,000
4	นางเนือง ฤทธิ์พรพงษ์	10,000
5	นางละออง ศรีดง	17,000
6	นายอำนาจ โคตรคันทา	15,000
7	นางสุรชาติพิย์ ฤทธิ์พรพงษ์	15,000
8	นางอุไร เลิศธรรม	10,000
9	นางสายหยุด เสงผลกรัง	15,000
10	นางศิริพร เจริญปรุ	15,000
11	นางมณี วิสัยกรวด	15,000
12	นายโสภิต หาญพนม	10,000
13	นางสุจิต สุนทรรัตน์	5,000
14	นางหวานใจ นิธิกรมย์	20,000
15	นายอนันต์ กัดสันเทียะ	6,000
16	นายสุรัตน์ ศรีพลกรัง	15,000
17	นายศรนนท์ นรารักษ์	15,000
18	นายประทวน เจนหัด	10,000
19	นางอุษา นรารักษ์	15,000

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงิน (บาท)
20	นายประธาน สุทนต์	15,000
21	นางอุบล เสาร์นอก	20,000
22	นายประถม อดทน	10,000
23	นางจรัส มุ่งชิตกลาง	10,000
24	น.ส.วันทนา สุริยศ	15,000
25	นายบุญส่ง สายใหม่	15,000
26	นางกรองแก้ว โชตินภักดิ์	15,000
27	นายร่วม ยมจะบก	10,000
28	นายปรีชา คำโครกกรวด	20,000
29	นางสมประสงค์ เกตุใหม่	15,000
30	นายสัมพันธ์ อินหมื่นไวย์	10,000
31	นางเมตตา สุขอยู่	15,000
32	นายสกุล หาญพนม	15,000
33	นางยุคภา เพ็ญขุนทด	5,000
34	นางพรพรรณ เจนปิยพงษ์	15,000
35	นายประจวบ มอบสันเทียะ	10,000
36	นางวัชลี เสี่ยมโครกกรวด	15,000
37	นางประเอียน กริหมื่นไวย์	10,000
38	นายสมบูรณ์ ศิริปุ	15,000
39	นางสุวลักษณ์ ทรัพย์สมบัติ	15,000
40	นางชมชื่น ชมภูษา	15,000
41	นางวาสนา สวนโครกกรวด	15,000
42	นางจรรยา โนนใหม่	15,000
43	นางบุญยืน พุทธะ	15,000
44	นายสมพร โนนใหม่	20,000
45	นายอาทิตย์ หาญพนม	10,000
46	นางชนพร สุขประสงค์	15,000
47	นางสุนีย์ ประทุม	20,000

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงิน (บาท)
48	นายกำจัด อุเทนสุด	15,000
49	นายนิยม ปานคำ	15,000
50	นายบรรเจิด สวัสดิกุล	15,000
51	นางผ่องศรี สืบปรุ	15,000
52	นางสุรีย์ หมวกพลอย	15,000
53	นายบุญเพชร นิตเกษม	15,000
54	นางละม่อม นรารักษ์	15,000
55	นางกฤษณา โทนโคะ	15,000
56	นางละม่อม หาญพนม	10,000
57	นายมงคล หาญพนม	15,000
58	นายไพโรจน์ นรารักษ์	15,000
59	นางนภาพร อุเทนสุด	15,000
60	นางสังัด มโลคะ	5,000
61	จ.ส.อ.เทพพิทักษ์ เดชพลกรัง	20,000
62	นายชง ปฏิทิน	20,000
63	นางถาวร สมพลกรัง	20,000
64	นายพิเชษฐ์ อุเทนสุด	15,000
65	นางประยูร เกตุใหม่	10,000
66	นางภาริณี อินทร์หมื่นไวย	10,000
67	น.อ.อุทัย วัชรป่าณ	20,000
68	นางนฤมล วัชรป่าณ	15,000
69	นายบรรเจิด สวัสดิกุล	15,000
70	นายอนุสรณ์ ไพศาลนา	15,000

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

1. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละรายนั้นส่วนมากจะ

เงินที่กู้ได้ไปดำเนินการของตนเองที่ทำมาก่อนแล้ว คือ นำเงินไปลงทุนเพิ่มเติมทำให้กิจการขยายตัว ทำให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่วนจุดคือคือ ผู้กู้ส่วนใหญ่ไม่ได้นำเงินไปทำกิจการตามที่ตนขอกู้มา

2. อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับบริบทของหน่วยระบบ B ส่วนมากสมาชิกในหมู่บ้าน จะมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการค้าขาย รองลงมา คือ การเกษตร ผู้ที่กู้ในอาชีพเหล่านี้จะนำเงินไปใช้ในการดำเนินการจริง 70% แต่มีบางส่วนที่นำเงินที่กู้มาไปใช้ชำระหนี้ในระบบประมาณ 30% ของจำนวนผู้ที่ขอกู้ เพราะอาชีพหลักของคนภายในหมู่บ้าน คือ รับราชการ และรายได้ของผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย ก็จะอยู่ประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน/ราย ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1. จำนวนเงินกู้ที่ได้จากการกู้กองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 มีผู้ขอกู้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ประมาณ 70% และผู้กู้บางส่วนไม่นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ประมาณ 30% ผู้กู้ที่นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ส่วนมากก็จะนำไปใช้ในการจัดหาวัสดุคิบหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการธุรกิจของตน ทำให้ธุรกิจของตนเองดำเนินไปได้อย่างมีศักยภาพยิ่งขึ้น รวมถึงยังสามารถจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นทำให้สมาชิกภายในชุมชนมีงานทำมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

2.2.3.1 การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้กู้แต่ละราย พบว่า จุดเด่นของการปล่อยเงินกู้ในแต่ละรายนั้นก็คือมีบางส่วนที่นำเงินที่ขอกู้ไปทำตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้มาจริง ส่วนมากจะประกอบอาชีพค้าขาย โดยสมาชิกผู้ได้นำเงินไปใช้ในการซื้อสินค้าเข้ามาขายในร้าน จุดคือคือ สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถทำบัญชีรายรับ รายจ่ายได้ เพราะมีความคิดว่าไม่มีความสำคัญ

2.2.3.2 อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการของหน่วยระบบ B มีหน่วยงานของรัฐได้เข้ามาแนะนำวิธีการทำบัญชีให้แต่ละหมู่บ้านซึ่งจะมีตัวแทนจากคณะกรรมการเข้าร่วมอบรม คณะกรรมการจะนำความรู้ที่ได้รับมาสู่สมาชิกในหมู่บ้าน เมื่อมีการนัดประชุมสมาชิก สมาชิกไม่ค่อยให้ความร่วมมือ คือ ไม่ยอมมาประชุมเพราะไม่เห็นความสำคัญของการทำบัญชี

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

2.2.4.1 ผลโดยตรง ผู้กู้สามารถบริหารงานในธุรกิจของตนเพิ่มมากขึ้น ธุรกิจมีการขยายตัวทำให้เกิดรายได้หมุนเวียนในครอบครัวและภายในชุมชน

2.2.4.2 ผลกระทบโดยตรง ผู้กู้ไม่ได้ขยายกิจการเพิ่มขึ้นเพียงแต่หาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการทำงานเพื่อเพิ่มความสะดวกในการทำงาน

2.2.4.3 ผลกระทบโดยอ้อม ผู้กู้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้เพียง

ระยะเวลาหนึ่ง สาเหตุมาจากเงินที่ขอกู้มีจำนวนเงินน้อยไม่เพียงพอกับการประกอบอาชีพ

3. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

3.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ที่ 6

3.1.1 การเกิดกองทุนพบว่า

- มีกองทุนขึ้นมาใหม่จากกองทุน 1 ล้านบาทสมทบกับกองทุน 1 กองทุน
- มีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน
- มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้
- มีการสร้างงานสร้างรายได้
- มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิก

3.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า

- มีคณะกรรมการบริหารกองทุนและคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบ
- มีระเบียบการบริหารกองทุน ระเบียบการกู้ และการคิดดอกเบี้ย
- มีการรับเงินฝาก และระดมทุนเงินฝาก
- มีการนำดอกเบี้ยและผลกำไรมาจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน

3.1.3 การเรียนรู้เพื่อการฝังตนเอง พบว่า

- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเงินฝากตนเอง และนำมาใช้ในการบริหารกองทุน

การประกอบอาชีพ

- ได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน

3.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า

- ความเข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนว่าจะต้อง

รักษาเงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะต้องจัดการกันเองให้ได้ มิใช่รอแต่ความช่วยเหลือจากทางรัฐบาล

- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพ โดยที่ไม่ไปกู้เงินนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง

- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักในการพึ่ง

พาตนเอง

3.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า

- บ้านสำโรง หมู่ที่ 6 มีอาชีพดั้งเดิม คือ ทำนา ทำสวน มีจำนวนครัวเรือน

342 หลังคาเรือน สภาพหมู่บ้านมีถนนคอนกรีตทั่วทั้งหมู่บ้านและมีสาธารณูปโภคครบทุกอย่าง คือประชากรในหมู่บ้านมีน้ำ ไฟฟ้าใช้ทุกหลังคาเรือน และในปัจจุบันสมาชิกในหมู่บ้านจะประกอบอาชีพรับราชการ และรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ในด้านการศึกษา มีโรงเรียนศูนย์คนตาบอด สมาชิกในชุมชนส่วนมากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านปัจจุบันนี้สภาพของกองทุนบ้านลำโรง หมู่ที่ 6 มีการปล่อยกู้ 70 ราย เป็นเงิน 998,000 บาท โดยนำเงินมาดำเนินการประกอบอาชีพดังนี้

ตารางการแบ่งกลุ่มอาชีพของผู้กู้

ลำดับที่	อาชีพ	จำนวนผู้กู้ (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
1	เกษตรกรรม	14	181,000
2	ค้าขาย	39	590,000
3	บริการ	9	122,000
4	รับเหมาก่อสร้าง	7	90,000
5	อื่น ๆ	1	15,000
	รวม	70	998,000

ในการปล่อยกู้ตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบันนี้ สมาชิกผู้กู้มีการส่งชำระคืน ประมาณ 80% ของจำนวนผู้กู้ในแต่ละเดือน สมาชิกที่กู้ไปส่วนมากมีการนำเงินไปประกอบอาชีพ ตามคำขอผู้จริงประมาณ 20% ของจำนวนผู้กู้

3.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

3.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบว่า ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ได้มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐมา ช่วยแนะนำในการจัดตั้งกองทุน และการจัดระเบียบของกองทุนให้แก่สมาชิกในกองทุนทราบและ เข้าใจ

3.2.2 ปัจจัยด้านลบ พบว่า การส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยไม่ตรงตามกำหนดที่กองทุนระบุไว้

3.3 การเกิดองค์ประกอบหรือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า ได้มีพัฒนาการมาให้ความรู้เรื่อง การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในชุมชน ได้มีการจัดตั้ง โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และนำไปจำหน่ายร่วมกับตำบลอื่น ๆ ภายในจังหวัดนครราชสีมา

3.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

3.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านตำบอง หมู่ที่ 6 กำหนด

พบว่า

1. มีความสามัคคีปานกลาง
2. มีความซื่อสัตย์ปานกลาง
3. ยกย่องคนทำความดีมาก
4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันปานกลาง
5. มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
6. มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ 342 ครอบครัว
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น 342 ครอบครัว
8. ในชุมชนมีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนเท่าเดิมจากปีที่แล้ว
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเป็นประจำ โดยการประชุมหรือ

เสวนา

10. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดย

สมาชิกในชุมชน

3.4.2 สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีปานกลาง จากการสังเกตเวลายามงานบุญ หรืองานศพ จะช่วยเหลือกันเฉพาะคนที่ว่างจริง ๆ เท่านั้น ความซื่อสัตย์จะเห็นคนในหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ปานกลางจากการที่ยืมของกันไม่ค่อยจะเอามาส่งคืน ต้องให้เจ้าของทวงถามจึงจะได้คืน การยกย่องคนทำความดีจะมีมากพอสมควรเพราะชาวบ้านรู้ว่าใครดีจะเข้ามายินดีด้วยถึงบ้าน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีปานกลางจากการสังเกตในงานบุญต่าง ๆ หรือในงานศพ ถ้าไม่บอกก็ไม่มาร่วม การหาโอกาสเรียนเพิ่มเติมเป็นครั้งเท่านั้นที่ให้ความสนใจจริง สมาชิกภายในหมู่บ้านสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้และมีความอบอุ่นภายในครอบครัวปานกลาง การตั้งกลุ่มต่าง ๆ ชาวบ้านจะร่วมมือกันดี การประชุมเสวนารับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เป็นอย่างดี และมีผู้นำที่มีคุณธรรมและยุติธรรมและสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดจากสมาชิกในชุมชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เนื้อหาของบทที่ 5 เป็นการสรุปอภิปรายผลและนำเสนอข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยค้นพบจากการติดตามและประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ตำบลโลกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 รวมระยะเวลา 10 เดือน ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. สรุปผลการประเมิน

1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1.2 วิธีดำเนินการ

1.3 ผลการดำเนินการ

2. อภิปรายผล

3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการประเมิน

1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ทำให้มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 80,000 บาทต่อปี อาชีพของชุมชนส่วนใหญ่คือ รับราชการ และอาชีพรองคือ การรับจ้างทั่วไป

สังคมส่วนใหญ่ในหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 เหมือนหมู่บ้านทั่วไป คือ ปกครองในระบบประชาธิปไตย มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำของหมู่บ้านและมีหน่วยงาน อบต. เข้ามาช่วยเหลือและรับผิดชอบ มีหน่วยงานราชการเข้ามาดูแลในเรื่องของการพัฒนาอาชีพ คือ พัฒนาการประจำตำบล

1.1.2 ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความยั่งยืน โดยเงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทยังคงอยู่ เมื่อเงิน 1 ล้านบาทเข้ามาในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านก็มีการนัดประชุมลูกบ้านว่าเงิน 1 ล้านบาทได้เข้ามาในหมู่บ้าน ชาวบ้านบ้านลำโรง หมู่ 6 ต้องมีการคัดเลือกคณะกรรมการเข้ามาบริหารจัดการกองทุนโดยการแบ่งหน้าที่ ตำแหน่ง ของแต่ละบุคคลว่าควรรับผิดชอบในหน้าที่

1.1.3 ในหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 มีความเข้มแข็ง สามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกัน

และกัน ร่วมมือ ร่วมใจ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุด ดังนี้

1.1.3.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 กำหนดพบว่า มีความสามัคคีปานกลาง

1. มีความซื่อสัตย์ปานกลาง
2. ยกย่องคนทำความดีมาก
3. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันปานกลาง
4. มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
5. มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ 342 ครอบครัว
6. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น 342 ครอบครัว
7. ในชุมชนมีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนเท่าเดิมจากปีที่แล้ว
8. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเป็นประจำ โดยการ

ประชุม หรือเสวนา

9. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
10. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
11. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้โดยมีแผนงานที่คิด

โดยสมาชิกในชุมชน

1.1.4 สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีปานกลางจากการสังเกตเวลาที่ม้งานบุญหรืองานศพ จะช่วยเหลือกันเฉพาะคนที่ว่างจริง ๆ เท่านั้น ความซื่อสัตย์จะเห็นคนในหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์ปานกลางจากการที่ยืมของกันไม่ค่อยจะเอามาส่งคืน การยกย่องคนทำความดีจะมีมาก มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมเป็นครั้งคราวเท่านั้น สมาชิกภายในหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ จะมีความอบอุ่นภายในครอบครัวปานกลาง

1.1.5 ผู้นำที่มีศักยภาพในการบริหารงาน และมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 เข้มแข็งไปด้วย และได้เรียนรู้การสร้างงานสร้างรายได้และการพัฒนาความคิดริเริ่มการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน

1.1.6 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของตนเองและสร้างรายได้ของชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นสร้างรายได้ให้กับครอบครัวสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ และสามารถแบ่งเบาระยะดอกเบี้ยอันเกิดจากการกู้ยืมเงินของนายทุน

1.1.7 ประชาชนในหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 เมื่อกู้เงินกองทุนหมู่บ้านไปลงทุนประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัวคือ

บ้านลำโรง หมู่ 6 มีอาชีพดั้งเดิมคือ ทำนา ทำสวน มีจำนวน 342 หลังคาเรือน ในด้านการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ได้มีการปล่อยให้กู้ 70 ราย เป็นเงิน 998,000 บาท โดยการนำเอาเงินมาดำเนินกิจการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. ทำการเกษตร จำนวน 14 ราย
2. ค้าขาย จำนวน 39 ราย
3. การบริการ จำนวน 9 ราย
4. รับเหมาก่อสร้างจำนวน 7 ราย
5. อื่นๆ จำนวน 1 ราย

1.2 ผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวมของหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ผลกระทบต่อหน่วยระบบ A คือหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ เป็นนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นโครงการที่กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ เมื่อรัฐบาลเล็งเห็นถึงจุดนี้จึงมีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และเมื่อเงิน 1 ล้านบาทตกลงมาทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ หมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ได้รับเงินโอนเข้าบัญชีหมู่บ้านเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2544 คณะกรรมการในหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 ดำเนินการใหม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการได้มาจากการลงมติของสมาชิกกองทุน มีคณะกรรมการทั้งหมด 15 คน มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานเพื่อให้มีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุนในการปล่อยเงินกู้ให้กับผู้กู้แต่ละราย ผู้ที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้ก็จะนำเงินไปดำเนินการตามโครงการที่ตนเองเสนอเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น

กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 อยู่ในขั้นดี

ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A ดังนี้

ผลกระทบทางตรงพบว่า

1. การที่คณะกรรมการปล่อยให้ผู้กู้ได้ไม่เต็มจำนวนที่ขอกู้ทำให้ผู้กู้เกิดความไม่พอใจ
2. ทำให้ผู้กู้ขยายกิจการหรือเป็นการทำให้กิจการของผู้กู้มีความเจริญยิ่งขึ้น
3. ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านมีงานทำ และมีรายได้เพิ่มเติม

ผลกระทบทางอ้อมพบว่า

1. กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งมากขึ้นเพราะสมาชิกผู้กู้สามารถนำเงินไปลงทุนทำให้เกิดรายได้และมีความสามารถที่จะนำเงินนั้นมาชำระคืนได้ ทำให้เงินสะสมในกองทุนหมู่บ้านไม่สูญเปล่า
2. ทำให้สมาชิกภายในหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติม
3. ทำให้หมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 มีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้กับหมู่บ้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการทำธุรกิจใหม่ ๆ หรือการหาตลาดเพื่อขยายธุรกิจของตนเอง
4. ทำให้สมาชิกภายในหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 เกิดความไม่พอใจคณะกรรมการเพราะคิดว่าคณะกรรมการแบ่งพรรคแบ่งพวก

ผลการประเมินหน่วยระบบ B คือ การแนะนำส่งเสริมผู้กู้

1. ประสิทธิภาพในการดำเนินการของผู้กู้ในแต่ละรายนั้นส่วนมากจะนำเงินที่กู้ได้ไปดำเนินการของคนที่ทำมาก่อนแล้วคือ นำเงินไปลงทุนเพิ่มเติมทำให้กิจการขยายตัว ทำให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น
2. บริบทของหมู่บ้านส่วนใหญ่ ในหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 ประกอบอาชีพหลักคือ รับราชการ รองลงมาคือรับจ้าง ผู้กู้ในอาชีพเหล่านี้จะนำเงินไปใช้ในการดำเนินการจริง 70% แต่มีบางส่วนที่นำเงินไปใช้ชำระหนี้ในระบบและใช้จ่ายภายในครอบครัวประมาณ 30% ของจำนวนผู้กู้

2. อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 บรรลุทั้ง 5 ข้อ ได้แก่
 - 1.1 การเกิดกองทุน
กองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 เกิดจากความร่วมมือของคนในหมู่บ้าน ที่ร่วมแรงร่วมใจกัน ทำให้เกิดศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุน
 - 1.2 การมีระบบบริหารกองทุน
กองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 มีการจัดทำโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง

กองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม

ชุมชนบ้านลำโรง หมู่ 6 มีการดำเนินการประกอบอาชีพ อย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะได้แก้ไขปัญหาได้ มีการจัดการตนเองโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง

1.5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ชาวบ้านในชุมชนกองทุนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 มีความซื่อสัตย์ ร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีผู้นำที่มีคุณธรรม

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

2.1 ปัจจัยด้านบวก

1. ทำให้ชาวบ้านในชุมชนหมู่บ้านลำโรง หมู่ 6 มีการพัฒนาอาชีพเพิ่มมากขึ้น เพราะมีกองทุนเงิน 1 ล้าน เข้ามาช่วยเหลือ ให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส เสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัว
2. ทำให้ชาวบ้านในชุมชนบ้านลำโรง หมู่ 6 มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนำเงินกู้ที่ได้จากกองทุนไปลงทุนประกอบอาชีพ หรือทำอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว
3. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ
4. หมู่บ้านมีการพัฒนามากขึ้น เพราะชาวบ้านมีอาชีพทำกิน มีรายได้ ทำให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็ง มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. ชาวบ้านในชุมชนบ้านลำโรง หมู่ 6 เป็นลูกหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและนายทุนนอกระบบ ทำให้เงินส่วนหนึ่งที่ได้มาต้องนำไปชำระหนี้ ทำให้ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพต่อไป
2. การนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ในสัญญา ส่วนใหญ่จะนำไปใช้หนี้
3. ชาวบ้านไม่มีการจัดทำบัญชีค่าใช้จ่าย เนื่องจาก เงินที่นำมาลงทุนนำมาจากหลายด้าน ทั้งเงินกู้กองทุน เงินทุนเดิม เงินกู้ยืมนอกระบบ และการซื้อวัตถุดิบต่าง ๆ จะคิดรวมกัน

ทั้งหมด จะไม่แยกว่านำเงินทุนมาจากไหน ใช้จ่ายอะไรไปบ้าง แล้วนำมาหักลบกับรายได้จากการขายผลผลิต ว่ามีกำไรหรือขาดทุนเท่าใดในปีนั้น ทำให้ไม่มีระบบในการจัดทำบัญชี

3. การเกิดองค์การเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานในชุมชนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 พบว่า ชาวบ้านมีความพยายามที่จะก่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ขึ้นภายในหมู่บ้าน เช่น การอบรมการฝึกอาชีพเสริม การทำกรอบรูปวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็ง

ในระยะเวลา 10 เดือน ที่ผ่านมา เงินทุน 1 ล้านบาท และการบริหารจัดการกองทุน มีส่วนช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนทางด้านเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง กล่าวคือ สมาชิกผู้กู้จำนวน 70 คน จากสมาชิก 213 คน มีเงินทุนในการประกอบอาชีพของตนเองโดยไม่ต้องไปพึ่งเงินกู้ภายนอก

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ

1. ผลโดยตรง

เมื่อการดำเนินงานกองทุนผ่านไประยะเวลาหนึ่ง เมื่อครบกำหนดส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย จากเงินกู้ที่สมาชิกผู้ไปประกอบอาชีพ ทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำส่งคืนเงินต้นได้ตามกำหนด ทำให้กองทุนมีผลประโยชน์ตอบแทนกลับมาเพื่อนำไปพัฒนากองทุนให้ดีขึ้น

2. ผลกระทบโดยตรง

สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6 ได้นำเงินไปลงทุนดำเนินกิจการ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปชำระหนี้ในระบบได้เป็นการสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งมากขึ้นกว่าเดิม

3. ผลกระทบโดยอ้อม

การดำเนินชีวิตของชาวบ้านในชุมชนบ้านสำโรง หมู่ 6 มีการเปลี่ยนแปลง มีการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี มีการพัฒนาตามไปด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

สำโรง หมู่ 6 ควรมีระเบียบในการติดตามการนำเงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ควรลดคุณสมบัติผู้กู้ เพื่อเงินกู้จะได้กระจายไปสู่คนที่มีความสมบัติไม่ครบตามที่ระเบียบกำหนดให้มีสิทธิ์กู้เงินกองทุน

2. ข้อเสนอแนะการจัดการบริหารกองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ยังมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับทางด้านบัญชี ซึ่งยังมีความเข้าใจไม่เด่นชัดในเรื่องของการจัดทำบัญชี ควรมีการอบรมวิธีการจัดทำบัญชี มีการประชุมปรึกษาหารือกัน การปฏิบัติงานภายในกองทุนควรจะมีการกระจายการทำงาน มีการจัดเก็บเอกสารที่เป็นระบบเก็บให้เป็นที่ เพื่อที่การบริหารจัดการกองทุนจะได้เป็นไปอย่างเป็นระบบ

3. ข้อเสนอแนะนำเงินทุนไปพัฒนากิจการอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 เนื่องจากสภาพความเป็นจริงด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตำโรง หมู่ 6 มีระยะเวลาการคืนเงินกู้ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพประเภทค้าขายและการเกษตร เนื่องจากอาชีพประเภทนี้ใช้ระยะเวลาในการคืนทุนสั้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการคืนคว้าวิจัยต่อไป หลังจากสิ้นสุดโครงการของบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตาม โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว ควรจะมีการประเมินผลเป็นระยะต่อไป โดยทำการประเมินโดยชาวบ้าน ข้าราชการ หรือนักวิจัยจากภายนอกชุมชน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ถ้าอยากได้ภาพที่กว้างกว่านี้ควรจะมีการศึกษาในระดับเชิงเปรียบเทียบ และควรมีการวิจัยที่ไม่ใช้กรอบแนวความคิดของ “ซิปปโมเดล” (CIPP Model) น่าจะลองใช้แนวคิดอื่นบ้าง และควรจัดการประชุมเชิงสัมมนา เพื่อให้ผู้วิจัยกลับไปประเมินในชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและนำเสนอว่าสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง

บรรณานุกรม

- กลุ่มงานประสานแผนอุตสาหกรรมกองประสานความร่วมมือภาครัฐบาลและเอกชน 2542.
- SMEs : พื้นฐานเศรษฐกิจไทย วารสารเศรษฐกิจและสังคม 36 กันยายน – ธันวาคม 2545
- หน้า 57-64 สำนักสารนิเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงาน สำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด และอำเภอเพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการ จัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : สหพัฒนการพิมพ์
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสำโรง หมู่ 6. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สำโรง หมู่ 6. นครราชสีมา
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการ และการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ทัศนทอง การพิมพ์
- สุขสรรค์. 2545. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านก้าวอย่างที่ต้องพึ่งพา. มติชน. 31 มกราคม 2545. หน้า 12.
- ศูนย์ประชาสัมพันธ์กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับโครงการเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ. มติชน. 4 มกราคม 2545.